MINISTERSTVO FINANCÍ
odbor Kontrola

PID: MFCRFXGBUM
Č. j.: MF-18389/2024/1701-28

Návrh zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření Jihočeského kraje za rok 2024

Ministerstvo financí, Letenská 15, 118 10, Praha 1

ID datové schránky: xzeaauv
e-mail: podatelna@mfcr.cz
Telefon: +420 257 041 111
Fax: +420 257 042 788

Přezkoumání hospodaření (dále také „přezkoumání“) bylo vykonáno na základě ustanovení § 20 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon č. 129/2000 Sb.“) a v souladu se zákonem č. 420/2004 Sb.

Všechny právní předpisy byly aplikovány v účinném znění pro kontrolované období.

Přezkoumávající orgán: Ministerstvo financí, odbor Kontrola.

Přezkoumaný územní celek: Jihočeský kraj (dále také „Kraj“).

Předmět kontroly: přezkoumání hospodaření ve smyslu zákona č. 420/2004 Sb.

Přezkoumané období: rok 2024.

Zahájení přezkoumání hospodaření:

Přezkoumání hospodaření bylo zahájeno dne 1. 7. 2024 doručením oznámení v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve spojení s ustanovením § 5 odst. 3 zákona č. 420/2004 Sb., pod č. j. MF-18389/2024/1701-3 ze dne 1. 7. 2024.

Přezkoumání hospodaření vykonáno:

1. dílčí přezkoumání hospodaření v termínu od 28. 8. 2024 do 5. 9. 2024 a v termínu od 10. 9. 2024 do 13. 9. 2024 na místě v sídle Krajského úřadu Jihočeského kraje, U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice (dále také „KÚ“) a v místě určeného výkonu služby zaměstnanců Ministerstva financí, jednání mezi zaměstnanci Ministerstva financí a zástupci přezkoumávaného subjektu, včetně zajišťování podkladové dokumentace, probíhalo dálkově s využitím informačních technologií a telekomunikačních nástrojů;

2. dílčí přezkoumání hospodaření v termínu od 17. 2. 2025 do 27. 2. 2025 na místě v sídle KÚ a v místě určeného výkonu služby zaměstnanců Ministerstva financí, jednání mezi zaměstnanci Ministerstva financí a zástupci přezkoumávaného subjektu, včetně zajišťování podkladové dokumentace, probíhalo dálkově s využitím informačních technologií a telekomunikačních nástrojů.

Přezkoumání hospodaření bylo vykonáno na základě pověření k přezkoumání hospodaření vydaného ve smyslu ustanovení § 5 zákona č. 420/2004 Sb. a § 4 zákona č. 255/2012 Sb. ředitelem odboru Kontrola, dne 1. 7. 2024 pod č. j. MF-18389/2024/1701-2, a dne 27. 1. 2025 vydaného dodatku č. 1 k pověření, pod č. j. MF-18389/2024/1701-18.

Přezkoumání hospodaření vykonali:

kontrolor pověřený řízením přezkoumání: Ing. Jana Nápravníková

kontroloři:

JUDr. Jiří Burďuch, Ing. Eva Dohnalová, Ing. Klára Kodýtková, MPA, Mgr. Radek Král.

Předměty a hlediska přezkoumání hospodaření

Předmětem přezkoumání hospodaření byly údaje o ročním hospodaření Kraje, tvořící součást závěrečného účtu podle ustanovení § 17 odst. 2 a 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vymezené ustanovením § 2 odst. 1 zákona č. 420/2004 Sb. a dále údaje vymezené ustanovením § 2 odst. 2 zákona č. 420/2004 Sb.
Předměty přezkoumání hospodaření byly ve smyslu ustanovení § 3 zákona č. 420/2004 Sb. přezkoumávány z hlediska:

a) dodržování povinností stanovených zvláštními právními předpisy, zejména předpisy o finančním hospodaření územních celků, o hospodaření s jejich majetkem, o účetnictví a o odměňování;
b) souladu hospodaření s finančními prostředky ve srovnání s rozpočtem;
c) dodržení účelu poskytnuté dotace nebo návratné finanční výpomoci a podmínek jejich použití;
d) věcné a formální správnosti dokladů o přezkoumávaných operacích.

Přezkoumání hospodaření Kraje bylo realizováno na konkrétních datech týkajících se zákonem vymezených předmětů přezkoumání. Informace a podklady byly z celkového souboru veškerých dostupných dat vybírány s využitím odborného úsudku kontrolujícího. Využití odborného úsudku v sobě zahrnuje posouzení rizikovosti a významnosti získaných informací a znalostí konkrétních oblastí a důležitých aspektů prostředí kontrolovaného subjektu, za účelem stanovení přiměřeného rozsahu prověřování a vhodných kontrolních postupů. Výčet konkrétních dokladů a jiných materiálů využitých pro realizaci vlastního ověřování vybraných finančních a hospodářských operací při přezkoumání hospodaření je obsahem přílohy A Návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření Jihočeského kraje za rok 2024 (dále také „Návrh Zprávy“), která je jeho nedílnou součástí. Míru ujištění vycházející ze závěrů tohoto Návrhu Zprávy je nezbytné vnímat v tomto konkrétním rozsahu prověřovaných informací a podkladů. V případě, že při přezkoumání jednotlivých předmětů byly zjištěny chyby a nedostatky, jsou podrobně popsány v další části Návrhu Zprávy.

Při přezkoumání jednotlivých předmětů bylo ověřováno dodržování povinností vyplývajících zejména z právních předpisů uvedených v příloze B, která je nedílnou součástí Návrhu Zprávy. Přezkoumání hospodaření Jihočeského kraje za rok 2024 se detailně zabývalo zejména:

- kontrolou dodržování povinností stanovených zákonem č. 250/2000 Sb. se zaměřením na sestavení rozpočtu výdajů ve výši 27 182,32 mil. Kč a kontrolou správnosti zachycení vybraných operací v rozpočtu dle vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, (dále také „vyhláška č. 412/2021 Sb.“);
- kontrolou dodržování povinností stanovených zákonem č. 250/2000 Sb. se zaměřením na proces vedoucí k výběru žadatelů o dotace z dotačních programů *Podpora činnosti ČUS a sportovních svazů, opatření č. 2: Podpora činnosti České unie sportu, Program obnovy venkova Jihočeského kraje v roce 2024, Podpora oprav a rekonstrukcí místních komunikací*, s alokovanou celkovou částkou 78,00 mil. Kč, poskytování dotací z rozpočtu Kraje na vybraném vzorku ve výši 37,93 mil. Kč a kontrolou správnosti zachycení vybraných operací v rozpočtu v částce 26,90 mil. Kč dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.;
- kontrolou realizace výběrových a zadávacích řízení dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, se zaměřením na kontrolu postupu zadavatele ve smyslu

dodržení zásad transparentnosti, nediskriminace, rovného zacházení a přiměřenosti, na kontrolním vzorku veřejných zakázek v celkové hodnotě 329,79 mil. Kč bez DPH;

- kontrolou nakládání s majetkem ve vlastnictví Jihočeského kraje (pořízení a prodej nemovitého majetku) se zaměřením na dodržení povinnosti užívat majetek účelně a hospodárně dle zákona č. 129/2000 Sb. v celkové hodnotě 41,12 mil. Kč;
- kontrolou dodržování povinností stanovených zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), se zaměřením na schvalovací postup při řízení veřejných výdajů před vznikem závazku ve výši 61,33 mil. Kč;
- kontrolou správnosti, úplnosti a průkaznosti zachycení vybraných hospodářských operací v celkové hodnotě 2 657,36 mil. Kč v účetnictví dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a souvisejících předpisů upravujících oblast účetnictví.

Kontrola plnění opatření přijatých k nápravě chyb a nedostatků zjištěných při přezkoumání hospodaření za předchozí roky

Přezkoumáním hospodaření Jihočeského kraje za rok 2023 byly zjištěny chyby a nedostatky spočívající v nedodržení:

a) interního řídicího aktu, konkrétně Pravidel dotačního programu Jihočeského kraje „*My v tom Jihočechy nenecháme II*“ tím, že Kraj neuzavřel smlouvy o poskytnutí dotace ve lhůtě stanovené tímto interním řídicím aktem;
b) § 10d odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb. tím, že Kraj na své úřední desce neuveřejnil smlouvu o poskytnutí dotace uzavřenou s příspěvkovou organizací zřízenou obcí nevykonávající rozšířenou působnost;
c) § 5 odst. 1 a odst. 5 zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), tím, že Kraj nezveřejnil smlouvu o poskytnutí dotace v registru smluv do tří měsíců od uzavření této smlouvy.

Jihočeský kraj sdělením ze dne 17. 12. 2024, č. j. KUJCK 147388/2024, předal písemnou zprávu o plnění přijatých opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených ve Zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření Jihočeského kraje za rok 2023.

K bodu a)
Kraj přijal nápravná opatření tím, že dne 30. 5. 2024 vydal ředitel Krajského úřadu Jihočeského kraje pokyn pro věcně příslušný odbor, aby lhůta pro podpis smlouvy s příjemcem byla stanovena v harmonogramu příslušného dotačního programu ve smyslu „zpravidla do dvou měsíců“, a to nejpozději pro dotační programy vyhlášené pro rok 2025. Kraj ke svému sdělení rovněž přiložil dotační program pro podporu žáků a studentů Jihočeského kraje (výzva pro školní rok 2024/2025), který byl usnesením Rady Jihočeského kraje (dále také „Rada JčK“) č. 1080/2024/RK-95 ze dne 29. 8. 2024 schválen a vyhlášen.

Kontrolní skupina přijaté opatření ověřovala na namátkově vybraných vyhlášených dotačních programech, které Kraj zveřejnil na svém webu. Konkrétně se jednalo o dotační program *Podpora venkovských prodejen v Jihočeském kraji, 1. výzva pro rok 2025*, jehož vyhlášení bylo schváleno usnesením Rady JčK č. 86/2025/RK-6 ze dne 30. 1. 2025; dotační program *Podpora*

sportovní infrastruktury, 1. výzva pro rok 2025, jehož vyhlášení bylo schváleno usnesení Rady JčK č. 216/2024/RK-3 ze dne 4. 12. 2024; dotační program *Podpora sportovních aktivit, 1. výzva pro rok 2025*, jehož vyhlášení bylo schváleno usnesením Rady JčK č. 214/2024/RK-3 ze dne 4. 12. 2024; dotační program *Program obnovy venkova Jihočeského kraje v roce 2025*, jehož vyhlášení bylo schváleno usnesením Rady JčK č. 222/2024/RK-3 ze dne 4. 12. 2024.

Kontrolní skupina konstatuje, že přijaté opatření k nápravě je dostatečné.

K bodům b) a c)
S ohledem na to, že se nejednalo o systémovou chybu a v souladu se Stanoviskem Centrální harmonizační jednotky Ministerstva financí č. 2/2024 Kraj nepřijal opatření k nápravě. K tomu kontrolní skupina ověřovala, zda Kraj uveřejňoval smlouvy o poskytnutí dotace v souladu s § 10d odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb. a s § 5 odst. 1 a odst. 5 zákona č. 340/2015 Sb. Na vybraném vzorku smluv o poskytnutí dotace v celkové částce 161,65 mil. Kč kontrolní skupina neidentifikovala nedodržení povinnosti upravené shora uvedenými ustanoveními.

Kontrolní skupina konstatuje, že povinnost Kraje upravená § 13 odst. 2 zákona č. 420/2004 Sb. byla splněna.

Chyby a nedostatky zjištěné při přezkoumání za rok 2024

Při prvním dílčím přezkoumání hospodaření Kraje nebyly zjištěny chyby a nedostatky.

Při 2. dílčím přezkoumání hospodaření Jihočeského kraje v prověřovaných oblastech na vybraných vzorcích dokumentace a souvisejících operacích byly zjištěny následující chyby a nedostatky ve smyslu § 10 odst. 3 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb. spočívající v nedodržení postupů upravených interními řídicími akty a nedostatky ve smyslu § 10 odst. 3 písm. c) bodu 4. zákona č. 420/2004 Sb. spočívající v porušení povinností územního samosprávného celku upravených právními předpisy.

1. Nakládání s nemovitým majetkem ve vlastnictví Jihočeského kraje

V rámci přezkoumání hospodaření kontrolní skupina na vybraném vzorku ověřovala, zda majetek Jihočeského kraje je využíván účelně a hospodárně a zda Kraj včas uplatňuje právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení v souvislosti s předměty zejména dle § 2 odst. 1 písm. a) a § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 420/2004 Sb. **Kontrolní skupina identifikovala chybu a nedostatek ve smyslu § 10 odst. 3 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb. spočívající v nedodržení interního řídicího aktu** v oblasti inventarizace a oběhu účetních dokladů **a nedostatek ve smyslu § 10 odst. 3 písm. c) bodu 4. zákona č. 420/2004 Sb. spočívající v nedodržení § 17 odst. 1 a odst. 6, § 59 odst. 1 písm. i), § 59 odst. 2 písm. b) zákona č. 129/2000 Sb. a § 5 odst. 5 vyhlášky č. 270/2010 Sb.**, o inventarizaci majetku a závazků, (dále také „vyhláška č. 270/2010 Sb.“).

V § 17 zákona č. 129/2000 Sb. je mj. uvedeno:
„(1) Majetek kraje musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jeho zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Kraj je povinen pečovat o zachování a rozvoj

svého majetku. Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem kraje, které sleduje jiný důležitý zájem kraje, který je řádně odůvodněn.
…
(6) Kraj je povinen chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení.“.

V § 59 zákona č. 129/2000 Sb. je mj. uvedeno:
„(1) … Radě je vyhrazeno
…
i) vykonávat … zřizovatelské funkce ve vztahu k právnickým osobám …, které byly zřízeny krajem … k tomu … přijímat příslušná opatření k nápravě,
…
(2) Rada rozhoduje o těchto právních jednáních kraje:
…
b) o vzdání se práva a prominutí dluhu nepřevyšující 1 000 000 Kč,“.

Kraj se může za dodržení podmínky hospodárnosti, resp. prokázání jiného důležitého zájmu kraje, vzdát svého práva nebo prominout dluh, a to v souladu s § 36 písm. d) zákona č. 129/2000 Sb. (vyhrazené rozhodování zastupitelstvu v případech, kdy se jedná o částku převyšující 1 mil. Kč) nebo v souladu s § 59 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb. (vyhrazené rozhodování radě v případech, kdy se jedná o částku nepřevyšující 1 mil. Kč, které nemůže svěřit hejtmanovi nebo krajskému úřadu).

Užívání majetku ve vlastnictví Jihočeského kraje před jeho prodejem

Pozemek – k.ú. Kvasejovice u Soběslavi

Zastupitelstvo Jihočeského kraje (dále také „Zastupitelstvo JčK“) schválilo prodej pozemku parc. č. 666/2 v k.ú. Kvasejovice u Soběslavi o výměře 63 m^2 za cenu ve výši 53 050 Kč dle znaleckého posudku č. položky 5173-58/2023 ze dne 15. 9. 2023 vč. zahrnutí nákladů spojených s prodejem, a to usnesením č. 451/2023/ZK-31 ze dne 14. 12. 2023. Ve znaleckém posudku v části „Celkový popis nemovité věci“ je mj. uvedeno, že se jedná o parcelu, která byla zaplocena jako předzahrádka domu.

V části „Důvodová zpráva“ návrhu usnesení č. 462/ZK/23 pro jednání Zastupitelstva JčK ve věci schválení prodeje předmětné nemovitosti je uvedeno, že *„Správa a údržba silnic Jihočeského kraje ve svém vyjádření sdělila, že je pozemek pro ni nepotřebný a souhlasí tak s jeho prodejem“*[1]. Podkladový materiál tohoto návrhu usnesení neobsahoval informaci o tom, že majetek ve vlastnictví Kraje byl užíván v souladu s uzavřenou smlouvou o pronájmu, a tedy že se nejednalo o užívání bez právního důvodu a bezúplatně.

Ve věci předložení smlouvy (nebo jiné písemnosti), na základě které bylo žadatelce o prodej schváleno užívání předmětné nemovitosti ve vlastnictví Kraje v období před uzavřením smlouvy o prodeji, kontrolní skupina na žádost č. 3 obdržela mj. písemnost Správy a údržby silnic Jihočeského kraje, p. o., (dále také „SÚS JčK“), značka „SUS JcK 17494/2023“ ze dne 14. 8. 2023, v níž je mj. uvedeno: *„Vzhledem k výše uvedenému Správa a údržba silnic*

[1] Rovněž toto konstatování je uvedeno ve sdělení SÚS JčK ze dne 14. 8. 2023 značka „SUS JcK 17494/2023“, které kontrolní skupina obdržela na žádost č. 2.

Jihočeského kraje závod Tábor souhlasí s prodejem pozemku 666/2 v k.ú. Kvasejovice u Soběslavi. Nepožadujeme uplatnění na zaplacení nájemného poplatku 3 roky zpětně, tak jak umožňuje zákon."[2]. Ve věci schválení bezúplatného užívání vč. jeho odůvodnění, potažmo schválení užívání bez právního důvodu, neboť nebylo požadováno uplatnění na zaplacení nájemného, Jihočeský kraj ve vyjádření ze dne 9. 10. 2024 mj. uvedl, že:

- SÚS JčK má samostatnou právní subjektivitu a hospodaří se svěřeným majetkem v rozsahu stanoveném zřizovací listinou;
- v rámci nakládání se svěřeným majetkem má výše popsaná práva a povinnosti a v souladu se zřizovací listinou je příspěvková organizace povinna, pokud zjistí užívání svěřeného majetku bez právního důvodu, rozhodnout o uplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení.

Zřizovací listinou účinnou od 11. 2. 2021 k právu na vydání bezdůvodného obohacení jsou vymezeny povinnosti SÚS JčK takto:

- *„V rámci přípravy investiční a neinvestiční činnosti vypůjčovat si a pronajímat od třetích osob na dobu nezbytně nutnou pozemky, které budou touto činností dočasně dotčeny … Organizace je dále oprávněna k vydání bezdůvodného obohacení na žádost vlastníka pozemku za pozemky zastavěné pozemními komunikacemi v majetku zřizovatele v souladu s cenovým výměrem Ministerstva financí … za ceny regulovaného nájemného s tím, že zároveň musí dojít k současnému majetkoprávnímu vypořádání pozemku nebo k podání návrhu na jeho vyvlastnění."* [čl. VI. odst. 2 písm. n) zřizovací listiny].
  Z tohoto znění lze dovodit, že SÚS JčK je oprávněna na žádost vlastníka pozemku mu vydat bezdůvodné obohacení za užívání pozemků v jeho vlastnictví. Nikoliv rozhodnout o neuplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení v případě, kdy jiná osoba užívá majetek ve vlastnictví Jihočeského kraje, který byl Krajem svěřen SÚS JčK k hospodaření.
- *„Organizace je povinna včas uplatňovat právo na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení"* [čl. VI. odst. 3 zřizovací listiny].
  Z tohoto znění však nelze dovodit, že SÚS JčK je oprávněna rozhodnout o neuplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení, potažmo rozhodnout o vzdání se práva a prominutí dluhu.

Jihočeský kraj na svém webu zveřejňuje usnesení Rady JčK, ale kontrolní skupina nenalezla usnesení, kterým Rada JčK rozhodla o vzdání se práva a prominutí dluhu v této věci dle § 59 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb. (kontrolní skupina ověřila usnesení z jednání konaných v období od 17. 8. 2023 do 13. 3. 2025).

Kraj své vyjádření doplnil doložením písemnosti „Uznání dluhu", kterou dokládá, že např. v roce 2023 SÚS JčK uplatnila v jiném případě právo k vydání bezdůvodného obohacení. Obsahem této písemnosti je především stanovení peněžní náhrady z titulu užívání pozemku parc. č. st. 218 o výměře 731 m^2 (zastavěná plocha a nádvoří) v k. ú. Studánky u Vyššího Brodu, na kterém je umístěna stavba č.p. 92. Ke stanovení peněžní náhrady je v této písemnosti uvedeno *„Jeho výši jsme ocenili v souladu s platnými cenovými předpisy (Výměr Ministerstva financí v platném znění) na hodnotu, která odpovídá výši aktuálního ročního nájemného předmětného pozemku za 3 roky zpětně viz tabulka níže.*

[2] K tomu se doplňuje, že sdělení obdržené na žádost č. 2 neobsahovalo vyjádření ve smyslu, že nebude uplatňováno nájemné tři roky zpětně.

Výše uznaného dluhu je vypočtena následovně:

Pozemková parcela	*Výměra*	***Cena za 1m²/Kč/rok***	*Období*	*Cenový předpis*	*Cena celkem v Kč*
KN p.č.st.218	*731*	***22,00** (01.05.2020 - 31.12.2020)* ***22,00** (01.01.2021 - 31.12.2021)* ***24,00** (01.01.2022 - 31.12.2022)* ***24,00** (01.01.2023 - 30.04.2023)*	*(3 roky zpětně od uzavření NS)*	*Výměr MF č.* *01/2020* *01/2021* *01/2022* *01/2023*	 *10 765,27 Kč* *16 082,00 Kč* *17 544,00 Kč* *5 767,89 Kč*
Celkem k úhradě					*50 159,16 Kč*

… “.

K tomu kontrolní skupina zjistila, že pozemek se nachází přibližně 1 km od hraničního přechodu Studánky v bezprostřední blízkosti komunikace. Na předmětném pozemku je umístěna stavba - prodejna smíšeného zboží (dle „Mapy.cz“ je tato budova označena „Travel free shop“), jejímž vlastníkem je obchodní společnost Travel Free, s. r. o. Peněžní náhrada byla stanovena dle výměru Ministerstva financí, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami účinného v jednotlivých letech (č. 01/2020, č. 01/2021, č. 01/2022 a č. 01/2023).

Např. Výměrem MF č. 01/2023 ze dne 15. prosince 2022, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, (dále také „Výměr MF č. 01/2023“) byla stanovena maximální cena k položce *„Nájemné z pozemků“* takto: *„**Nájemné z pozemků veřejné infrastruktury, na kterých není provozována podnikatelská činnost** a slouží zejména jako občanské vybavení pro veřejnou správu, soudy, státní zastupitelství, policii, vězeňskou službu, pro ochranu obyvatelstva, pro sport, školy, předškolní a školská zařízení, pro kulturu, pro zdravotnictví a sociální služby. **Maximální cena platí pouze** pro pronájmy ve veřejném zájmu, **kdy je nájemné hrazeno** ze státního rozpočtu, státního fondu, příspěvkové organizace zřízené organizační složkou státu, státních finančních aktiv nebo z rezervního fondu organizační složky státu, **z rozpočtu kraje** nebo obce.“*[3]. K tomu kontrolní skupina konstatuje, že Výměr MF č. 01/2023 se na výše popsaný obchodní vztah vůbec nevztahuje. **Výměrem MF č. 01/2023 není stanovena cena pro pronájem pozemků, který je hrazen např. nepodnikající fyzickou osobou nebo právnickou osobou provozující podnikatelskou činnost.** Jihočeský kraj svou kontrolní činností tuto skutečnost nezjistil, ačkoliv informací o stanovené ceně disponoval.

K tomu kontrolní skupina doplňuje, že dle registru smluv dne 25. 7. 2024 SÚS JčK uzavřela s obchodní společností Travel Free, s. r. o., smlouvu o pronájmu předmětného pozemku na dobu určitou od 1. 8. 2024 do 31. 7. 2029 za cenu 266 961,20 Kč, tj. 53 392,24 Kč/rok (73,04 Kč/m^2/rok).

Dále kontrolní skupina z údajů uveřejněných v registru smluv zjistila, že dne 20. 12. 2021 byla mezi SÚS JčK a obchodní společností Travel Free, s. r. o., uzavřena smlouva o pronájmu sousední parcely, konkrétně pozemku parc. č. 2777/13 (způsob využití „ostatní komunikace“) o výměře 2 145 m^2 na dobu určitou od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 za cenu 217 026 Kč/rok, tj. 101,18 Kč/m^2/rok. K této smlouvě byly uzavřeny dodatky:

[3] Obdobný text je uveden ve Výměrech MF č. 01/2022 a č. 01/2021.

- č. 1 dne 5. 12. 2022, kterým byl schválen podnájem a umístění pojízdného stánku rychlého občerstvení o výměře 40 m^2 a dále došlo k prodloužení doby pronájmu o rok (do 31. 12. 2023) s tím, že výše nájemného se dodatkem nezměnila;
- č. 2 dne 30. 11. 2023, kterým došlo k prodloužení doby pronájmu o rok (do 31. 12. 2024) s cenou za období od 01. 01. 2024 do 31. 12. 2024 ve výši 259 789 Kč/rok, tj. 121,11 Kč/m^2/rok[4];
- č. 3 dne 22. 10. 2024, kterým došlo k prodloužení doby pronájmu o rok (do 31. 12. 2025), dodatkem č. 3 rovněž nedošlo ke změně výše za pronájem (obdobně jako u dodatku č. 1).

Pozemek – k.ú. Studánky u Vyššího Brodu

Zastupitelstvo JčK schválilo prodej pozemku parc. č. 2777/18 v k.ú. Studánky u Vyššího Brodu o výměře 205 m^2 za cenu ve výši 68 000 Kč (332 Kč/m^2) dle znaleckého posudku č. 070778/2023 ze dne 13. 11. 2023 a nákladů spojených s prodejem, tj. v celkové výši 76 000 Kč, a to usnesením č. 57/2024/ZK-32 ze dne 22. 2. 2024. V návrhu usnesení č. 72/ZK/24 je mj. uvedeno, že se jedná o zaplocenou zahradu před rodinným domem ve vlastnictví žadatele o prodej.

SÚS JčK k navrhovanému prodeji mj. uvedla: *„Pozemek je oplocený a jedná se o zahradu u domu …, kterou využívá žadatel … Pozemek je tedy využíván nevědomky žadatelem dlouhodobě bez nájemní smlouvy, ale jelikož se nejedná o využití pro komerční účely netrváme na požadavku zaplacení nájemného poplatku 3 roky zpětně, tak jak umožňuje zákon.“* (příloha č. 2 návrhu usnesení č. 72/ZK/24).

Podkladové materiály pro jednání Zastupitelstva JčK obsahovaly informaci o tom, že pozemek ve vlastnictví Jihočeského kraje byl užíván třetí osobou, aniž by k tomu byla oprávněna. Dle usnesení Rady JčK[5] a Zastupitelstva JčK, v souvislosti s prodejem, nebyl vydán pokyn ke sjednání peněžní náhrady za užívání majetku tři roky zpětně. Kontrolní skupina na webu Kraje v části, v níž jsou uveřejňována usnesení Rady JčK, nenalezla usnesení, kterým Rada JčK rozhodla o vzdání se práva a prominutí dluhu v této věci dle § 59 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb. (kontrolní skupina ověřila usnesení z jednání konaných v období od 27. 4. 2023 do 13. 3. 2025).

Pozemky – k.ú. Klikov a k.ú. Dolní Hořice

Zastupitelstvo JčK schválilo prodej pozemku parc. č. 999/34 v k.ú. Klikov o výměře 59 m^2 za cenu ve výši 43 060 Kč dle znaleckého posudku č. 2495-23/2024 ze dne 15. 5. 2024 vč. zahrnutí nákladů spojených s prodejem, a to usnesením č. 302/2024/ZK-35 ze dne 12. 9. 2024. V návrhu usnesení č. 311/ZK/24 je mj. uvedeno, že se jedná o část pozemku, která je

[4] K výši nájemného je uvedeno, že cena byla stanovena dle Sazebníku cen za zvláštní užívání silničních pozemků a pronájem nemovitostí v majetkové správě Správy a údržby silnic Jihočeského kraje. Na webu SÚS JčK v době výkonu 1. dílčího PH za rok 2024 byl uveřejněn Sazebník cen za zvláštní užívání silničních pozemků a pronájem nemovitostí v majetkové správě Správy a údržby silnic Jihočeského kraje, který byl schválen Radou JčK dne 1. 12. 2016 usnesením č. 81/2016/RK-2. Dle tohoto Sazebníku byla cena pronájmu / pachtu ostatního nemovitého majetku stanovena *„na základě smluvní ceny a to minimálně za cenu v místě obvyklé na základě obecní nebo městské vyhlášky o cenách pronájmu/pachtu/ v dané oblasti. V místech, kde tato obecní nebo městská vyhláška není, stanoví se cena pronájmu/pachtu/ na základě kalkulace provedené ekonomickým úsekem SUS se souhlasem Jihočeského kraje, respektive Krajského úřadu Jihočeského kraje.“*.

[5] Usnesení Rady JčK č. 1359/2023/RK-80 ze dne 30. 11. 2023 a č. 164/2024/RK-83 ze dne 8. 2. 2024.

zaplocenou zahradou před rodinným domem ve vlastnictví žadatele o prodej, a část pozemku, která tvoří vjezd do dvora u domu rovněž ve vlastnictví žadatele.

Zastupitelstvo JčK schválilo prodej pozemku parc. č. 788/76 v k.ú. Dolní Hořice o výměře 84 m^2 za cenu ve výši 71 050 Kč dle znaleckého posudku č. 041717/2024 ze dne 13. 5. 2024 vč. zahrnutí nákladů spojených s prodejem, a to usnesením č. 301/2024/ZK-35 ze dne 12. 9. 2024. V návrhu usnesení č. 310/ZK/24 je mj. uvedeno, že se jedná o zaplocenou část zahrady před rodinným domem ve vlastnictví žadatele o prodej.

SÚS JčK k navrhovaným prodejům pozemků v k.ú. Klikov a v k.ú. Dolní Hořice konstatovala, že souhlasí s prodeji pozemků, neboť je nepovažuje za potřebné.

Ve věci smlouvy (nebo jiné písemnosti), na základě které bylo schváleno užívání předmětných nemovitostí ve vlastnictví Kraje ze strany žadatelů před prodejem, a zdůvodnění bezúplatného užívání, potažmo schválení užívání bez právního důvodu a bezúplatně, neboť nebylo požadováno uplatnění peněžité náhrady za nájemné, Jihočeský kraj ve svém sdělení ze dne 14. 2. 2025 č. j. KUJCK 21670/2025 mj. uvedl: *„Taková smlouva nebyla uzavřena, což bylo prověřeno ODSH na Správě a údržbě silnic Jihočeského kraje, příspěvkové organizace … která je subjektem příslušným k uzavření takové smlouvy (viz … předchozí vyjádření v rámci prvního dílčího přezkoumání … za rok 2024). Důvodem je skutečnost, že SúS JčK si nebyla vědoma toho, že dotčené pozemky jsou užívány třetími osobami. To, že takový stav existuje, je relativně časté, a to též v opačném případě, kdy naopak Jihočeský kraj (aniž by si toho byl vědom), užívá pozemky zastavěné silnicemi II. a III. třídy, které jsou ve vlastnictví třetích osob. SÚS JčK má předáno k hospodaření velké množství pozemků a není objektivně možné, aby v každém jednotlivém případě zde byla povědomost o tom, že pozemek je užíván bez právního důvodu.“*.

Kontrolní skupina na webu Kraje v části, v níž jsou uveřejňována usnesení Rady JčK, nenalezla usnesení, kterým Rada JčK rozhodla o vzdání se práva a prominutí dluhu v této věci dle § 59 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb. (kontrolní skupina ověřila usnesení z jednání konaných v období od 18. 1. 2024 do 13. 3. 2025).

Jihočeský kraj disponoval minimálně od okamžiku zahájení schvalování prodeje pozemků informacemi o tom, že dochází k užívání majetku v jeho vlastnictví bez právního důvodu, přesto např.:

- nevydal pokyn k uplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení[6];
- nerozhodl o vzdání se práva, které je zákonem č. 129/2000 Sb. vyhrazeno radě, nebo zastupitelstvu, a to podle výše dluhu.

Kontrola zřizovatele u jím zřízené právnické osoby

Pod bodem 2. článku VI. *Hospodaření se svěřeným majetkem* zřizovací listiny příspěvkové organizace SÚS JčK účinné od 11. 2. 2021 (vložené do Sbírky listin dne 3. 3. 2021) zřizovatel (Jihočeský kraj) vymezuje práva a povinnosti při nakládání se svěřeným majetkem. Zřizovací listina ve vztahu k šetřené oblasti (prodej a pronájem nemovitého majetku) upravuje práva a povinnosti mj. takto:

- *„Svěřený majetek pronajímat, pokud doba pronájmu nepřesáhne 5 let“* [bod 2. písm. e)];

[6] Obecně platí, že dle § 629 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, promlčecí lhůta trvá tři roky.

- *„Ohledně svěřeného majetku uzavírat smlouvy o výpůjčce do doby výpůjčky nejdéle 5 let“* [bod 2. písm. e)]*;*
- *„Ohledně svěřeného majetku uzavírat smlouvy o zřízení služebnosti v souladu se sazebníkem schváleným Radou Jihočeského kraje.“* [bod 2. písm. g)];
- *„Jinak může se svěřeným majetkem nakládat pouze na základě a v mezích zákona č. 129/2000 Sb., o krajích v platném znění, zákona č. 250/2000 Sb., ... a dalších obecně závazných právních předpisů jakož i právních předpisů Jihočeského kraje a usnesení orgánů kraje.“* [bod 2. písm. u)].

Pod bodem 3. článku VI. *Hospodaření se svěřeným majetkem* zřizovací listiny je upravena povinnost spočívající ve včasném uplatňování práva na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení, ve sledování, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky a zabezpečení, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv z těchto závazků vyplývajících.

K provádění kontroly[7] ze strany Jihočeského kraje, jako zřizovatele, Kraj ve vyjádřeních ze dne 9. 10. 2024 (na žádost č. 4) a ze dne 6. 3. 2025 (na žádost č. 8) uvedl, že:

a) v rámci pravidelných porad odboru ODSH probíhá i kontrola plnění povinností příspěvkové organizace upravených zřizovací listinou. Tyto porady jsou konány za účelem koordinace činností a průběžného ukládání úkolů, jejichž plnění je následně rovněž kontrolováno v rámci těchto porad;
b) vedle pravidelných porad je dále realizována kontrola přímým výkonem dohledu ze strany vedoucího ODSH vůči příspěvkové organizaci;
c) příspěvková organizace je povinná zavést a udržovat vnitřní kontrolní systém;
d) rovněž považuje za součást kontrolní činnosti z pohledu zřizovatele pravidelné každoroční předkládání materiálu Radě Jihočeského kraje, mezi které patří mj. plán reprodukce majetku SÚS JčK, odpisový plán, návrh rozpočtu, návrh střednědobého výhledu, výsledek hospodaření, personální záležitosti vč. stanovení odměn ředitele mj. v oblasti majetkové způsobem a v termínech stanovených závazným pokynem zřizovatelského odboru Krajského úřadu Jihočeského kraje, a to za:
    i. *realizace majetkoprávního vypořádání dokončených staveb …;*
    ii. *realizace zařazení/vyřazení z/do účetnictví majetkových dispozic schválených Zastupitelstvem Jihočeského kraje;*
    iii. *realizace změn v silniční síti Jihočeského kraje.*
e) probíhá kontrola prostřednictvím nezávislých auditů, konkrétně *„V letech 2020-2024 je prováděn audit účetní závěrky roku 2022, 2023 a 2024 auditorskou společností Nexia AP a.s.*“.

Ad a)
Ke svému vyjádření Kraj předložil zápisy z porad konaných v letech 2023 a 2024. Obsahem těchto zápisů je řešení problematiky staveb – komunikací, systém hospodaření s vozovkou (sledování aktuálního stavu vozovek krajských silnic se zaměřením na způsob řešení vyhodnocování a zpracování naměřených dat tak, aby výstupy objektivně a efektivně zachycovaly skutečný stavební stav vozovky včetně hospodárného a logického zařazení úseků silnic do jednotlivých klasifikačních stupňů).
Zápisy neobsahují žádné informace týkající se nakládání se svěřeným majetkem, konkrétně sledování/monitoring užívání tohoto majetku bez právního důvodu.

[7] Územní samosprávný celek vykonává kontrolu hospodaření jím zřízených právnických osob (§ 15 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Ad b)
Předmětem tohoto druhu kontroly v roce 2023 je činnost pracovníků provozního úseku ředitelství SÚS JčK v roce 2023 zaměřená na provádění kontrolních prohlídek silnic dle vyhlášky č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích. Tato kontrola neprověřovala, zda majetek ve vlastnictví Kraje, který byl SÚS JčK svěřen k hospodaření, je užíván bez právního důvodu.

Ad c)
Interní audit a kontrolní oddělení SÚS JčK provádí interní kontroly. K tomu Jihočeský kraj předložil zprávy o výsledcích z interního auditu za roky 2023 a 2024, zprávy o výsledcích finančních kontrol za roky 2023 a 2024 a zprávu o zjištěních z vykonané kontroly pohledávek kontrolním oddělením. Žádná z předložených kontrol nebyla zaměřena na to, zda majetek ve vlastnictví Jihočeského kraje není užíván bez právního důvodu.

Ad e)
<u>Zpráva nezávislého auditora k účetní závěrce sestavené ke dni 31. 12. 2022</u>

Kraj předložil písemnost „*Zpráva nezávislého auditora Zřizovateli příspěvkové organizace Správa a údržba silnic Jihočeského kraje*“ ze dne 3. 11. 2023 (dále také „Zpráva auditora“) k auditu účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2022, dle které auditor vydal výrok s výhradou. Důvodem byla mj. skutečnost, že „*Účetní jednotka v roce 2022 chybně vykázala výnosy z nájemného pozemkových parcel za období 2019-2021. Nájemné bylo fakturováno jednorázově za celé období 2019-2022 s tím, že v minulých účetních obdobích nebyly vytvořeny dohadné položky aktivní a celá výše nájemného za toto období byla vykázána do výnosů roku 2022. Výše této nesprávnosti činí částku 3 673 tis. Kč a představuje nadhodnocení výnosů roku 2022 (výnosy roku 2022 jsou o tuto částku vyšší) a ke zkreslení struktury vlastního kapitálu. Zároveň tímto došlo ke zkreslení srovnávacího období roku 2021, konkrétně podhodnocení výše vlastního kapitálu …, podhodnocení výše aktiv … a podhodnocení výnosů ve výkazu zisku a ztráty …“*. Dále je ve Zprávě auditora uvedeno, že *„Účetní závěrka Organizace za předchozí účetní období nebyla ověřena auditorem. Srovnávací účetní informace tedy nejsou auditované.“*.

K tomu kontrolní skupina doplňuje, že auditor k účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2022 vydal výrok s výhradou více než pět měsíců poté, kdy Rada Jihočeského kraje schválila účetní závěrku sestavenou k 31. 12. 2022 usnesením č. 510/2023/RK-67 ze dne 4. 5. 2023.

Ve věci projednání a případného přijetí opatření ke zjištěním vzešlým z vykonaného auditu Jihočeský kraj sdělil, že byla ústně projednána na úrovni vedení Jihočeského kraje a SÚS JčK s tím, že *„Opatřením ke zjištěním z vykonaného auditu účetní závěrky k 31.12.2022 byl ekonomickým náměstkem … PO SUS JčK nařízen audit na další období, roky 2023, 2024 a 2025“* (vyjádření ze dne 6. 3. 2025 č. j. KUJCK 29709/2025). Konstatování nebylo doloženo žádnou písemností (žádost č. 8). Žádná jiná opatření nebyla přijata.

<u>Zpráva nezávislého auditora k účetní závěrce sestavené ke dni 31. 12. 2023</u>

Rada Jihočeského kraje dne 16. 5. 2024 schválila účetní závěrku sestavenou k 31. 12. 2023 SÚS JčK (usnesení č. 607/2024/RK-90) a výsledek hospodaření SÚS JčK za rok 2023 vč. rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku hospodaření (zisku) za rok 2023 do peněžních fondů SÚS JčK (usnesení č. 641/2024/RK-90). Dle registru smluv dne 5. 8. 2024

SÚS JčK uzavřela s auditorskou společností smlouvu, kterou bylo objednáno ověření účetní závěrky za účetní období let 2023 až 2025 s tím, že termín předání ověření účetní závěrky za účetní období roku 2023 je 31. 10. 2024.

Dle *„Zprávy nezávislého auditora Zřizovateli příspěvkové organizace Správa a údržba silnic Jihočeského kraje*“ ze dne 30. 10. 2024 k auditu účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2023, vydal auditor výrok s výhradou na srovnávací období, která se vztahuje k účetnímu období od 1. 1. 2022 od 31. 12. 2022. K tomu je dále uvedeno *„Jelikož skutečnost, která vedla k modifikaci Zprávy auditora za předchozí účetní období, zůstala neopravena, jsme z tohoto titulu v souladu s auditorskými standardy povinni modifikovat náš výrok, a to kvůli nevyřešené skutečnosti na porovnatelnost údajů běžného období a srovnávacích údajů.“*.

Ani v tomto případě Rada Jihočeského kraje v době, kdy schvalovala účetní závěrku sestavenou k 31. 12. 2023, neměla k dispozici výstup z vykonaného auditu, neboť výrok s výhradou byl vydán po více než pěti měsících.

Ve věci projednání a případného přijetí opatření ke zjištěním vzešlým z vykonaného auditu Jihočeský kraj sdělil, že *„bylo dohodnuto, že společnost Nexia AP začne s prováděním auditu za r. 2024 již v lednu 2025, aby případné nedostatky mohly být odstraněny ještě před uzavřením účetnictví r. 2024.“* (vyjádření ze dne 6. 3. 2025 č. j. KUJCK 29709/2025). Konstatování nebylo doloženo žádnou písemností (žádost č. 8). Žádná jiná opatření nebyla přijata.

Jihočeský kraj disponoval Zprávou auditora k účetní závěrce sestavené ke dni 31. 12. 2022, která obsahovala mj. nedostatek vzniklý fakturováním nájemného jednorázově za celé období 2019-2022 ve výši 3 676 tis. Kč. Rovněž tak disponoval Zprávou auditora k účetní závěrce sestavenou ke dni 31. 12. 2023, která uváděla, že nedostatek zjištěný za předchozí účetní období zůstal neopraven/nevyřešen.

Rada kraje ve vyhrazené působnosti vykonává zřizovatelské funkce vůči krajem zřízeným příspěvkovým organizacím. Rovněž jí je vyhrazeno přijímat příslušná opatření k nápravě a schvalování účetní závěrky sestavené k rozvahovému dni krajem zřízených příspěvkových organizací [§ 59 odst. 1 písm. i) a písm. n) zákona č. 129/2000 Sb.].

Kontrolní skupina nezpochybňuje přijatá opatření, ale poukazuje na skutečnost, že k přijetí opatření k nápravě nedostatků vzešlých z vykonaného auditu účetní závěrky sestavené k 31. 12. roků 2022 a 2023 je oprávněna Rada Kraje, které je toto jednání dle § 59 odst. 1 písm. i) zákona č. 129/2000 Sb. vyhrazené.

V obecné rovině platí, že územní samosprávné celky jsou při dispozicích s majetkem omezeny určitými specifickými zákonnými povinnostmi, neboť jejich majetek je majetkem veřejným. Samosprávné rozhodování územních samosprávných celků však tímto není omezeno, ale je požadováno dodržení určitých procedurálních postupů. Majetek kraje musí být užíván účelně a hospodárně. Porušením této povinnosti není takové nakládání s majetkem kraje, které sleduje jiný důležitý zájem kraje, který je řádně odůvodněn. Kraj tedy může při svém hospodaření sledovat i jiný než jen čistě ekonomický zájem. Zákonem o krajích je vyžadováno, aby takovéto nakládání, bylo řádně odůvodněno, tj. musí existovat důvody, které k tomuto nakládání vedly, a tyto musí být prokazatelné. Proto je třeba, aby odůvodnění bylo provedeno

v takové formě, která umožňuje pozdější ověření – nejlépe tedy písemně, např. přímo v textu usnesení příslušného orgánu kraje rozhodujícího o majetkové dispozici, případně v podkladových materiálech připravených pro přijetí takového rozhodnutí nebo v zápisu z jednání.

Mezi základní povinnosti upravené zákonem o krajích je povinnost chránit majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. To mj. znamená, že orgány k tomu kompetentní musejí být včas informovány o nezbytných krocích kraje směřujících k uplatnění jeho majetkových práv. Zpravidla platí, že povinnost sledovat, jak a kým je užíván majetek, je stanovena příslušnému odboru krajského úřadu, který v případě, kdy majetek je užíván třetí osobou bez právního důvodu a bezúplatně, musí na ně upozornit, resp. iniciovat příslušná rozhodnutí (opatření) u k tomu kompetentních orgánů kraje. Neuplatnění nároku na náhradu škodu či bezdůvodného obohacení musí být z věcného hlediska obhajitelné ve smyslu povinnosti upravené § 17 odst. 1 zákona o krajích.

Úkolem přezkoumání hospodaření podle zákona č. 420/2004 Sb. je kontrola, zda jsou dodržovány povinnosti stanovené právními předpisy, tj. mimo jiné povinnosti stanovené zákonem o krajích.

Na základě ověřených informací kontrolní skupina konstatuje, že nebyla naplněna povinnost chránit majetek ve vlastnictví Kraje před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na vydání bezdůvodného obohacení, protože nedošlo k rozhodnutí, jak má být naloženo s bezdůvodným obohacením ve smyslu § 17 odst. 6 zákona č. 129/2000 Sb. ve spojení s § 36 písm. d) zákona č. 129/2000 Sb. (vyhrazené rozhodování zastupitelstvu v případech, kdy se jedná o částku převyšující 1 mil. Kč) nebo § 59 odst. 2 písm. b) zákona č. 129/2000 Sb. (vyhrazené rozhodování radě v případech, kdy se jedná o částku nepřevyšující 1 mil. Kč, které nemůže svěřit hejtmanovi nebo krajskému úřadu) vč. jeho řádného odůvodnění, jak je uloženo § 17 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb.

Kontrolní skupina v žádném případě nerozporuje možnost orgánu Kraje rozhodnout dle jeho uvážení, ale upozorňuje na konkrétní procesní souvislosti, jejichž nerespektování znesnadňují interní i veřejnou kontrolu. Systém, ve kterém příslušné orgány Kraje sice schvalují samotný prodej majetku, avšak bez kompletních podkladů, nelze považovat za správný.

<u>Zjišťování skutečného stavu majetku inventarizací</u>

V souvislosti s užíváním pozemků Kraje třetími osobami bez právního důvodu nabývá na významu otázka inventarizace tohoto nemovitého majetku, konkrétně zákonná povinnost zjišťování skutečného stavu fyzickou inventurou. Problematika inventarizace má přesah i do dalších přezkoumávaných oblastí hospodaření Kraje, jako je nakládání a hospodaření s majetkem státu. Kraj, jako vybraná účetní jednotka, je každoročně povinen sám nebo ve spolupráci s dalšími osobami provést inventarizaci - mimo jiné - veškerého majetku a závazků, a to nejen vlastního, ale i cizího. Odpovědnost za vedení účetnictví je podle aktuální české účetní legislativy nepřenosná. Inventarizace je podmínkou průkaznosti účetnictví a má pevně stanovená časová a organizační pravidla, z nichž část má podobu časového intervalu nebo

organizačních a procesních mantinelů, v jejich rámci je účetní jednotka částečně oprávněna a částečně povinna sama si upravit pravidla a postupy, například v plánu inventur.

Zákonná úprava povinnosti fyzických inventur je jednoznačná. Ustanovení § 30 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. stanoví, že účetní jednotky zjišťují při inventarizaci skutečné stavy majetku a zaznamenávají je v inventurních soupisech. Tyto stavy se zjišťují fyzickou inventurou u majetku, u kterého lze vizuálně zjistit jeho existenci. U pozemků je možné zjistit jejich stav vizuálně a podléhají tedy povinnosti fyzické inventury. Prováděcí vyhláška č. 270/2010 Sb. pravidla částečně modifikuje a dává v určitých případech výjimku z fyzické inventury. V případě, kdy účetní jednotka nemovitý majetek běžně užívá, není nutné ověřovat jeho existenci vizuálně. Ověřovat vizuálně existenci nemovitého majetku není nutné též v případě, kdy účetní jednotka prokáže skutečný stav tohoto majetku na základě fotografické nebo obdobné dokumentace (§ 6 odst. 4 vyhlášky č. 270/2010 Sb.). Pozemky rozmístěné po celém kraji nejsou Krajem „běžně užívány", ale lze k jejich inventarizaci využít fotografickou nebo obdobnou formu dokumentace. Nutnou, nikoli postačující, součástí inventarizace pozemků je i ověření aktuálních údajů vedených v katastru nemovitostí.

S ohledem na to, že pozemky ve vlastnictví Kraje mohou být v užívání jím zřízených příspěvkových organizací (svěřené k hospodaření dle zřizovací listiny), nabývá na významu i ustanovení vyhlášky č. 270/2010 Sb., podle něhož pokud účetní jednotka v průběhu inventury nedisponuje s majetkem, zejména pokud je v držení nebo užívání jinou osobou, může ověřovat jeho existenci například na základě potvrzení o existenci tohoto majetku osobou, která má tento majetek v držení nebo užívání (§ 6 odst. 3 vyhl. č. 270/2010 Sb.).

V případě, že veškeré nebo některé činnosti prováděné při inventarizaci jsou zajišťovány prostřednictvím jiných osob, obsahuje plán inventur i popis zajištění koordinace mezi vybranou účetní jednotkou a jinou osobou při inventarizaci, zejména při jednotlivých inventurách. Požadavek dle § 5 odst. 5 vyhlášky č. 270/2010 Sb. týkající se popisu koordinace se může na první pohled jevit jako zbytečná administrativní zátěž, ale vzhledem k tomu, že inventarizace se provádí s využitím širších personálních kapacit účetní jednotky, než jsou běžně účastny na procesech evidence majetku, účetnictví a souvisejících ekonomických agend, je nutno přesně stanovit a popsat pravidla a postupy koordinace. Dalším aspektem je kontinuita jednou zavedené dobré praxe i v případě rozsáhlejších personálních změn, neboť inventarizační písemnosti se povinně uschovávají po dobu 5 let (§ 26 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb.).

Pozemky, které Kraj svěřil své zřízené příspěvkové organizaci SÚS JčK, má Kraj účetně vyvedeny z rozvahy na zvláštní podrozvahový účet *909 - Ostatní majetek*, k němuž má v účtovém rozvrhu zřízen samostatný analytický účet „*9090220 - Pozemky - PO SÚS*". Tento postup je v souladu s § 49 písm. e) vyhlášky č. 410/2009 Sb. V účetní závěrce Kraje sestavené k 31. 12. 2024 vykazuje Kraj na účtu 909 kumulovaně za veškerý svěřený majetek všech typů v celkové výši 33 195 845 678,78 Kč.

V plánu inventur (příloha č. 2 Rozhodnutí ředitele Krajského úřadu č. 28/2024) je obecně uvedeno, že podrozvahové účty se inventarizují dokladově (vyjma 902 a 966). Účet 909 nemá zvláštní pravidlo ani popis koordinace s třetími osobami. V plánu inventur je obecně uvedeno „*odsouhlasení stavu účtu věcně odpovědnými zaměstnanci jednotlivých odborů na sestavách vygenerovaných ze systému GINIS, odsouhlasení na základě potvrzení zůstatku pohledávek*

a závazků". Podle předloženého sumáře účtu *031 – Pozemky* k 31. 12. 2024 (soubor 031_sumář_2024.pdf) má pozemky účetně v majetku SÚS JčK v účetní hodnotě 2 583 716 371,66 Kč, která i sama prováděla jejich inventuru. Opora tohoto postupu z hlediska Kraje je v § 6 odst. 3 vyhlášky č. 270/2010 Sb., ale detailní popis koordinace se SÚS JčK v Plánu inventur není uveden, což lze hodnotit jako nevyužitý potenciál a riziko formálního provedení inventur.

Kontrolní skupina k tomu doplňuje, že pokud by se například Kraj rozhodl využít možnosti prokázání skutečného stavu nemovitého majetku na základě fotografické nebo obdobné dokumentace, bylo by vhodné koordinovat technický způsob a kvalitu snímkování, personální a logistické zajištění, harmonogram atd.

Absentující nebo nedodržený popis zajištění koordinace mezi Krajem a jinou osobou při inventarizaci, zejména při jednotlivých inventurách, nastal i při inventarizaci majetku státu, který si Kraj vypůjčil.

K přezkoumání hospodaření s majetkem státu byl ve vazbě na provádění fyzické inventury státního majetku vybrán *„Inventurní soupis podle Su/Au"* (účet 9660903, Nákladové středisko 1, 0000ALV01AFW MAJINV62 14092022), kterým Kraj dokládá inventuru podmíněných závazků souvisejících s vypůjčeným movitým majetkem státu ve vazbě na smlouvu o výpůjčce a dohodu o narovnání číslo 20230223 uzavřenou v roce 2023 mezi ČR – Správa státních hmotných rezerv (půjčitel) a Jihočeským krajem (vypůjčitel). Z této smlouvy plyne, že půjčitel přenechává vypůjčiteli 89 zdravotnických přístrojů v celkové ceně 16 176 180,00 Kč.

Plán inventur Jihočeského kraje k 31. 12. 2024 stanovil, že inventura skutečností vedených na účtu *966 – Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce* bude u movitého majetku provedena inventarizační komisí Kraje *„dokladovou i fyzickou inventurou „ověřením na místě (kanceláře) dle inv. soupisů pomocí čtečky*". Ve skutečnosti však inventuru provedla Nemocnice Tábor, a. s., jak vyplynulo z odpovědi Jihočeského kraje na žádost č. 8 kontrolní skupiny. Inventurní soupis vyhotovený inventarizační komisí Kraje ve výsledku obsahoval nikoli 89, ale jen 9 položek, z nichž nebylo bez dalšího vysvětlení zřejmé, co věcně obsahují, jaká je jejich vazba na fyzickou inventuru i na smlouvu výpůjčce a dohodu o narovnání. Kontrolní skupina požádala o vysvětlení (žádost č. 8). Z obdrženého vyjádření Kraje plyne, že například „Položka KUJCH000MWUW obsahuje 7 ks zdravotnických přístrojů na podporu dýchání Airvo 2 v užívání Nemocnice Tábor, a. s., s tím, že inventura těchto zdravotnických přístrojů nebyla provedena pomocí čtečky, ale byla odsouhlasena potvrzením od organizace, kde se vypůjčený majetek nachází (email s potvrzením od Nemocnice Tábor, a. s.). Znamená to, že některé činnosti prováděné při inventarizaci byly zajišťovány prostřednictvím jiných osob, než účetní jednotkou, avšak plán inventur neobsahoval popis zajištění koordinace mezi Krajem jakožto vybranou účetní jednotkou a jinou osobou. Kontrolní skupina konstatuje, že nebylo naplněno ustanovení § 5 odst. 5 vyhlášky č. 270/2010 Sb. a zároveň nebyl dodržen ani vnitřní předpis kraje - Plán inventur stanovený přílohou č. 2 rozhodnutí RŘ/28/REDI.

Kontrolní skupina se dále zaměřila na proces inventarizace ve vazbě na ocenění podmíněných závazků, které mohou Kraji vzniknout v souvislosti s užíváním majetku státu. Jihočeský kraj má vydán vnitřní předpis - Rozhodnutí ředitele Krajského úřadu Jihočeského kraje č. RŘ/75/REDI

k oběhu účetních dokladů (dále také „Rozhodnutí č. RŘ/75/REDI“). Tímto vnitřním předpisem Kraj provádí jednak § 25 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., podle něhož se podmíněné závazky oceňují předpokládanou výší budoucího závazku, a dále § 53 písm. f) vyhlášky č. 410/2009 Sb. Příloha č. 6 tohoto předpisu je nazvána „*Hladiny významnosti u evidovaných podrozvahových účtů*“ a stanoví mimo jiné pravidla pro oceňování podmíněných závazků z užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce s tím, že mají být účetně vykazovány bez ohledu na výši ocenění, a to „*dle smlouvy … ve výši případného peněžitého plnění vůči účetní jednotce, která majetek … předala bezúplatně do užívání.“.* Kraj uzavřel s Českou republikou – Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových Smlouvu o výpůjčce nemovitých věcí č. C_1249_CJHM_2024, kterou si vypůjčil mimo jiné 15 pozemků v katastrálním území Domanín u Třeboně. Smluvní strany si v čl. X smlouvy dohodly, že „*nepředá-li vypůjčitel při skončení výpůjčky vypůjčené nemovité věci včas, zaplatí půjčiteli za dobu prodlení smluvní pokutu ve výši 100 Kč za každý den prodlení. Právo půjčitele na náhradu škody způsobené porušením povinnosti vypůjčitele tím není dotčeno.“.* Kontrolní skupina konstatuje, že z tohoto ustanovení se dle vnitřního předpisu Kraje mělo odvodit ocenění příslušné účetní položky *966 - Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce* (analytický účet 9660316). Dlouhodobé podmíněné závazky podléhají každoroční inventarizaci, včetně povinnosti kontroly správnosti ocenění. Výsledek inventarizace k 31. 12. 2024 Kraj doložil písemností „Inventurní soupis podle Su/Au“ č. 0000ALV01AFW, nákladové středisko 1, ze dne 13. 2. 2025, kde jsou jednotlivé podmíněné závazky vykázané na účtu 9660316 vyčísleny a oceněny dle jednotlivých pozemků, a to vždy v hodnotě 1,00 Kč za pozemek, celkem tedy 15,00 Kč za 15 vypůjčených pozemků.

Kontrolní skupina konstatuje, že nebylo postupováno podle ustanovení přílohy č. 6 Rozhodnutí ředitele Krajského úřadu Jihočeského kraje č. RŘ/75/REDI k oběhu účetních dokladů tím, že *Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce*, analytický účet 9660316, neodpovídaly hodnotě podmíněných závazků vyplývajících ze smlouvy o výpůjčce nemovitých věcí č. C_1249_CJHM_2024 a tento stav nebyl korigován ani proběhlou inventarizací k 31. 12. 2024.

Celková částka, o které je účtováno za vypůjčený nemovitý majetek, se může jevit jako nevýznamná, ale má přesah do informací o hospodaření účetní jednotky. Pro podrozvahové účty obecně platí, že - nestanoví-li závazný ČÚS v konkrétním případě jinak - se na nich účtuje o významných skutečnostech, jejichž znalost je podstatná pro posouzení majetkoprávní situace účetní jednotky a jejích ekonomických zdrojů, které lze využít, nebo jejichž zachycení a zobrazení v účetní závěrce podává jejímu uživateli informaci využitelnou pro jeho rozhodování nebo úsudek (bod 5.2. ČÚS 701). Vzhledem k tomu, že položky podrozvahových účtů nemají v účetní závěrce, na rozdíl od účtů rozvahových a výsledkových, standardizovanou stať vysvětlující jejich obsah, spočívá těžiště jejich využitelnosti nikoli u externího uživatele účetní závěrky, ale uvnitř účetní jednotky. Informaci o užívání cizího majetku lze považovat za významnou - pokud by účetní jednotka neměla možnost užívat cizí majetek, musela by jej sama pořídit na vrub svých finančních zdrojů. Výhodnost a význam možnosti užívat cizí majetek se zesiluje, je-li užíván zdarma - formou výpůjčky, jako je tomu v případě Kraje a výše popsané výpůjčky majetku od státu. Podrozvahové účty dle aktuální legislativní úpravy v podstatě nepočítají s potřebou prosté evidence cizího majetku například v pořizovacích cenách dle účetnictví majitele. Má-li Kraj potřebu prosté evidence vypůjčeného majetku, která je z jeho pohledu jako účetní jednotky smysluplnější a praktičtěji využitelná, než konstruování složitého algoritmu pro výpočet potenciálního dluhu z případné nemožnosti vrácení

předmětného cizího majetku, tak je vhodné toto upravit vnitřním předpisem. Je na účetní jednotce, aby svůj postup a potřebu ukotvila a argumentačně obhájila. Je-li vnitřním předpisem stanovena formální povinnost, která je následně porušena, není takový postup vhodný z hlediska zajištění potřebných informací pro rozhodování.

Kontrolní skupina proto doporučuje zajistit komunikaci mezi útvary, které sjednávají smluvní podmínky užívání cizího majetku včetně sankcí za případné nevrácení, managementem a jeho informačními potřebami a účetním pracovištěm, které následně zajišťuje vykázání dle stanovených pravidel. Celkový systém by měl být u správy majetku nastaven tak, aby příslušné rozhodovací orgány Kraje dostávaly pro rozhodování kompletní a správné materiály.

2. Poskytování dotací z rozpočtu Jihočeského kraje

V rámci přezkoumání hospodaření kontrolní skupina na vybraném vzorku ověřovala dodržování postupu hodnocení obdržených žádostí o poskytnutí dotace stanoveného pravidly dotačního programu, dodržování povinností upravených zejména § 10a odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., tj. zda při nevyhovění žádosti poskytovatel dotace sděluje bez zbytečného odkladu žadateli, že jeho žádosti nebylo vyhověno, a to včetně sdělení důvodu nevyhovění žádosti, v souvislosti s předměty zejména dle § 2 odst. 1 písm. a), § 2 odst. 1 písm. g) a § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 420/2004 Sb. **Kontrolní skupina identifikovala chybu** a nedostatek **ve smyslu § 10 odst. 3 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb. spočívající v nedodržení interního řídicího aktu**, a to pravidel dotačního programu, **a nedostatky ve smyslu § 10 odst. 3 písm. c) bodu 4. zákona č. 420/2004 Sb. spočívající v nedodržení § 10a odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb. a § 26 zákona č. 320/2001 Sb. ve spojení s § 13 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 416/2004 Sb.**, kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb. (dále také „vyhláška č. 416/2004 Sb.“).

2.1 Hodnocení

Dotační program „Podpora oprav a rekonstrukcí místních komunikací“
V rámci přezkoumání hospodaření kontrolní skupina mimo jiné ověřovala postup hodnocení obdržených žádostí o poskytnutí dotace u obcí zařazených do vzorku, a to podle hodnoticích kritérií upravených v *Pravidlech Dotačního programu Jihočeského kraje Podpora oprav a rekonstrukcí místních komunikací, 1. výzva pro rok 2024* (dále také „Pravidla dotačního programu“), konkrétně pod bodem 4.2 *Kritéria pro hodnocení*. Jednalo se o následující kritéria:

- *Počet obyvatel obce* s maximálním počtem bodů 20;
- *Počet místních částí obce* s maximálním počtem bodů 20;
- *Existence pasportu místních komunikací* – s počtem bodů 0, nebo 10 (v případě ANO);
- *Délka opraveného či rekonstruovaného úseku místní komunikace* – s tím, že za každých započatých 10 bm jsou přiděleny 2 body, v případě chodníků je přidělen 1 bod;
- *Provozování linkové osobní dopravy na opravovaném úseku místní komunikace* - s počtem bodů 0, nebo 10 (v případě ANO);
- *Podíl spoluúčasti ze strany žadatele* – s tím, že za každých započatých 10 % nad stanovenou hranici v bodu 2 Pravidel dotačního programu je přiděleno 5 bodů.

V § 26 zákona č. 320/2001 Sb. je mj. uvedeno:
„(1) Uvnitř orgánu veřejné správy zajišťují předběžnou kontrolu plánovaných a připravovaných operací
a) vedoucí tohoto orgánu nebo vedoucí zaměstnanci jím pověření k nakládání s veřejnými prostředky orgánu veřejné správy jako příkazci operací,
…
(4) Pro zaměření předběžné kontroly se použije obdobně ustanovení § 11 odst. 1 a pro její výkon se uplatní zejména kontrolní postupy podle § 6 odst. 2 písm. a).“.

V § 13 vyhlášky č. 416/2004 Sb. je mj. uvedeno:
„(1) Předběžnou kontrolu při řízení veřejných výdajů před vznikem závazku orgánu veřejné správy zajistí ve své působnosti příkazce operace …
(2) Schvalovacím postupem příkazce operace se prověří
…
b) správnost operace [§ 2 písm. l) zákona] zejména ve vztahu k dodržení
1. *právních předpisů …*
2. *kritérií stanovených pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy,*
3. *postupu a podmínek stanovených pro zadávání veřejných zakázek,*

…
d) doložení připravované operace věcně správnými a úplnými podklady.“.

Současně kontrolní skupina při přezkoumání hospodaření ověřovala úkony spojené s provedením předběžné kontroly při řízení veřejných výdajů před vznikem závazku. K problematice výkonu řídicí kontroly u dotací je dostupný také Metodický pokyn Centrální harmonizační jednotky č. 26 *Řídicí kontrola a dotace – Schvalovací postupy řídicí kontroly u poskytování dotací*[8] (dále také „Metodický pokyn CHJ č. 26“). Tento metodický pokyn se vztahuje na veřejnou finanční podporu ve formě dotací nebo návratných finančních výpomocí poskytovaných ze státního rozpočtu, který lze analogicky vztáhnout též na dotace poskytované územními samosprávnými celky v režimu podle zákona č. 250/2000 Sb. V tomto dokumentu je mj. specifikováno, že *„U schvalovacího postupu žádosti o poskytnutí dotace **příkazce operace dále ověřuje,** zda bylo u finanční operace provedeno hodnocení/posouzení formálních náležitostí žádosti a její přijatelnosti, **zda bylo provedeno věcné hodnocení žádosti a zda jsou tak splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace**. Výše uvedené zajišťuje příkazce operace ve své působnosti nebo jsou mu předloženy výsledky ověření a hodnocení, které provedl ověřovatel (hodnotitel nebo jiný zaměstnanec), který žádost hodnotí a předkládá své závěry příkazci operace k dalšímu postupu.“*.

Rada Jihočeského kraje dne 30. 11. 2023 přijala usnesení č. 1389/2023/RK-80, na jehož základě byla schválena Pravidla dotačního programu.[9]

V bodu *2. Pravidla dotačního programu* je u podprogramu „*Podpora oprav místních komunikací*“ (tzv. opatření č. 1) mimo jiné procentuálně vyjádřena minimální požadovaná spoluúčast žadatele. Konkrétně je v popsané části uvedeno:
- *„40 % do 1 000 obyv.“;*

[8] Jedná se o metodický pokyn zpracovaný odborem Centrální harmonizační jednotka Ministerstva financí, a to ve verzi vydané dne 14. 7. 2023.
[9] Přijetím téhož usnesení Rady Jihočeského kraje byl vyhlášen Dotační program Jihočeského kraje Podpora oprav a rekonstrukcí místních komunikací, 1. výzva pro rok 2024.

- *„50 % 1 000 – 2 000 obyv.“;*
- *„60 % 2 000 – 3 000 obyv.“*.

V témže interním předpisu Jihočeského kraje je v bodu *4.2 Kritéria pro hodnocení* upraven hodnotící postup podle jednotlivých kritérií, přičemž ve vztahu ke kritériu minimální spoluúčasti žadatele o dotaci je v této části popsáno *„Podíl spoluúčasti ze strany žadatele (za každých započatých 10 % nad stanovenou hranici v bodu 2 Pravidel – 5 bodů)“*.

Na žádost č. 6 ze dne 6. 2. 2025 byl kontrolní skupině předložen tabulkový soubor s označením „Tabulka_HK“, v němž je mimo jiné evidováno celkové bodové hodnocení žadatelů o dotaci a výše navrhovaných prostředků dotace z rozpočtu Kraje. Z tohoto specifikovaného souboru nebylo možné dovodit, jakým postupem/způsobem Kraj provedl bodové hodnocení jednotlivých žádostí o poskytnutí dotace dle kritérií pro hodnocení uvedených v Pravidlech dotačního programu. Na žádost č. 7 ze dne 20. 2. 2025 kontrolní skupina obdržela tabulkový soubor označený *„Bodové hodnocení_ODSH – 2024“*. V tomto souboru je zaznamenáno přidělení bodů hodnoticí komisí Kraje žadatelům o dotaci podle jednotlivých kritérií upravených v bodu *4.2 Kritéria pro hodnocení* Pravidel dotačního programu.

Ověřením obsahu obou uvedených souborů kontrolní skupina identifikovala nesoulad v hodnocení mimo jiné čtyř žadatelů o dotaci[10]. Jedná se o obce označené v tabulce č. 1 pod písm. A až D; pouze pro porovnání jsou uváděny obce označené v tabulce č. 1 pod písm. E a F dle kritéria *„Podíl spoluúčasti ze strany žadatele (za každých započatých 10 % nad stanovenou hranici v bodu 2 Pravidel – 5 bodů)“* (tabulka č. 1).

Tabulka č. 1 – Rozdílné přidělení bodů konkrétním žadatelům o dotaci z programu „*Podpora oprav a rekonstrukcí místních komunikací*“

Žadatel o dotaci	**Podíl spoluúčasti ze strany žadatele – skutečný / požadovaný (v %)**		**Přidělení 5 bodů za naplnění daného kritéria ANO /NE**	**Nárok na přidělení 5 bodů za naplnění daného kritéria ANO / NE**	**Body přidělené celkem**	**Schválena dotace ANO / NE**
A	40,04	40	NE	ANO	46	NE
B	40,01	40	NE	ANO	48	NE
C	40,01	40	NE	ANO	49	NE
D	40,01	40	NE	ANO	46	NE
E	40,01	40	ANO	ANO	55	ANO
F	40,01	40	ANO	ANO	54	ANO

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů obdržených od Jihočeského kraje na základě žádosti č. 6 ze dne 6. 2. 2025 a žádosti č. 7 ze dne 20. 2. 2025 (soubory *„Tabulka_HK“* a *„Bodové hodnocení_ODSH – 2024“*).

Na žádost č. 8 ze dne 27. 2. 2025 kontrolní skupina obdržela k popsanému nesouladu vyjádření Jihočeského kraje: *„K rozdílnému přidělení bodů došlo v důsledku toho, že hodnocení prováděly tři osoby, přičemž jedna nerespektovala zvolenou hranici pro zaokrouhlení podílu*

[10] Jedná se o žadatele o dotaci, u nichž mělo nepřidělení příslušného počtu bodů vliv na výsledné hodnocení a na neposkytnutí dotace. V tabulce *„Bodové hodnocení_ODSH – 2024“* byly identifikovány i další případy žadatelů, kteří nebyli ohodnoceni 5 body, ačkoliv dle Pravidel dotačního programu na jejich přidělení vznikl žadatelům nárok dle Pravidel dotačního programu. Absence těchto bodů neovlivnila výsledné (ne)poskytnutí dotace, neboť i po jejich přičtení celkový počet bodů nedosahoval hodnoty 50.

žadatele o dotaci k povinnému příspěvku, … V příloze zasíláme revidovanou tabulku, ve které je bodové ohodnocení přiděleno dle dříve popsané zásady. S ohledem na to, že byli z dotačního programu podpořeni také náhradníci, rozdíl v přístupu k hranici pro přidělení bodů neměl žádný dopad do přiznaných dotací.“.

S konstatováním Kraje, že rozdílný postup hodnocení konkrétních žádostí o poskytnutí dotace *„… neměl žádný dopad do přiznaných dotací.“* nelze souhlasit, neboť obec B by v případě přidělení 5 bodů získala celkem 53 bodů a obec C celkem 54 bodů. Uvedené obce by tak získaly dostatečný počet bodů ke schválení dotace (pozn.: žadatelům s bodovým hodnocením 52 a vyšším byla dotace schválena). Obec D by v případě přidělení 5 bodů získala celkem 51 bodů, a tím by rovněž obdržela dostatečný počet bodů ke schválení dotace, a to ve spojení s vyšší hodnotou indikátoru (definice indikátoru viz popis v následujícím odstavci).

Z obdržené podkladové dokumentace, konkrétně z tabulkového souboru označeného „Tabulka_HK“ lze dovodit, že žadatelé o dotaci s ekvivalentním počtem bodů 51 byli Krajem označeni jako náhradníci. Celkem byli určeni čtyři náhradníci s tímto bodovým hodnocením. Z tabulky plyne, že pořadí náhradníků, které není upraveno v Pravidlech dotačního programu, bylo určeno podle hodnoty indikátoru (indikátorem byla délka opravené, respektive rekonstruované komunikace) dotačního programu s tím, že vyšší hodnota indikátoru byla hodnocena kladně a určila sestupné pořadí těchto čtyř náhradníků. Žadatel o dotaci (obec A) by v případě přidělení 5 bodů obdržel celkem 51 bodů a byl by 3. náhradníkem.[11]

Kontrolní skupina od Kraje obdržela nad rámec žádosti č. 8 též revidovanou tabulku s hodnocením jednotlivých žadatelů o dotaci. Dle názvu souboru se jedná o revizi provedenou v roce 2025 (soubor je označen „Rozdělení peněz_revize _250305 – ODSH“). Není zřejmé, z jakého důvodu Kraj k revizi přistoupil v roce 2025, když dotace byly poskytnuty z rozpočtu na rok 2024.

Tento dokument s provedenou revizí nerozporuje popsané zjištění kontrolní skupiny. Kontrolní skupina doplňuje, že provedenou revizí bodového hodnocení ze strany Kraje došlo u dvou žadatelů (obce E a F) ke snížení z 55 bodů na 50 bodů v prvním případu a z 54 bodů na 49 bodů v případu druhém. Podle obdržené dokumentace žádnému žadateli s bodovým hodnocením 49 nebo 50 bodů, nebo nižším hodnocením, nebyla dotace navržena a tedy ani schválena.

Popsanou skutečnost nezvrátilo ani dodatečné schválení poskytnutí dotace tzv. náhradníkům[12], jak je uvedeno ve vyjádření k žádosti č. 8, neboť čtyři žadatelé (konkrétně obce v tabulce č. 1 označené pod písm. A až D) ve vazbě na nesprávné započtení bodů nebyli zahrnuti mezi náhradníky a ve výsledku dotaci neobdrželi.

Metodický pokyn CHJ č. 26 uvádí, že pro věcné hodnocení žádostí musí být stanovena poskytovatelem jednoznačná pravidla a také kritéria, podle kterých bude hodnoceno. Kritéria pro výběr projektu je nutné stanovit jednoznačně a srozumitelně (včetně způsobu hodnocení). Poskytovatel se musí zásadně vyvarovat jakýchkoliv změn bodového hodnocení ve fázi výběru

[11] Kontrolní skupinou bylo ověřeno, že se čtyřmi žadateli o dotaci, kteří jsou v tabulce „Tabulka_HK“ označeni jako náhradníci, byla uzavřena veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace, a to na základě usnesení Rady JčK č. 823/2024/RK-91 ze dne 6. 6. 2024 a usnesení Zastupitelstva JčK č. 234/2024/ZK-34 ze dne 20. 6. 2024.

[12] Jednalo se o náhradníky 1.–4. označené v tabulce „Tabulka_HK“ z celkového počtu náhradníků 5.

projektů, jelikož by mohla vést k nerovnému přístupu mezi hodnocenými projekty, respektive žádostmi. Příslušné věcné hodnocení musí být zřetelně a srozumitelně odůvodněno hodnotiteli, aby bylo přezkoumatelné (ověřitelné).

Při hodnocení obdržených žádostí o poskytnutí dotace hodnoticí komise nepostupovala jednotně dle Pravidel dotačního programu schválených Radou Jihočeského kraje usnesením č. 1389/2023/RK-80 ze dne 30. 11. 2023. Na základě provedeného hodnocení hodnoticí komisí byla zpracována související podkladová dokumentace, která obsahovala nesoulad, pro přijetí navazujících rozhodnutí. Čtyřem žadatelům, kteří splnili podmínku dle bodu *4.2 Kritéria pro hodnocení* Pravidel dotačního programu ve spojení s bodem 2. téhož interního předpisu, nebyl komisí přidělen příslušný počet bodů, čímž bylo ovlivněno celkové bodové hodnocení, respektive byl ovlivněn okruh úspěšných žadatelů o dotaci. Důsledkem tohoto postupu byla snížena též míra transparentnosti hodnoticího procesu vůči žadatelům o poskytnutí dotace i ve vztahu k veřejnosti.

Metodický pokyn CHJ č. 26 uvádí, že proces hodnocení žádostí je úzce spjat s provedením předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku dle zákona č. 320/2001 Sb. Hodnocení žádostí o dotaci není zákonem č. 320/2001 Sb. ani jeho prováděcí vyhláškou č. 416/2004 Sb. upraveno. Proces hodnocení směřuje k tomu, aby byly splněny veškeré náležitosti požadované dotačním programem a byl vybrán vhodný a kvalitní projekt k podpoře z veřejných prostředků. Schvalovací postup, resp. plnění povinností předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku je věcně upraveno zákonem č. 320/2001 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 416/2004 Sb. U schvalovacího postupu příkazce operace mj. ověřuje, zda bylo provedeno věcné hodnocení žádostí a zda jsou tak splněny podmínky pro uzavření veřejnosprávní smlouvy o poskytnutí dotace. Ověřování zajišťuje příkazce operace ve své působnosti nebo jsou mu předloženy výsledky ověření a hodnocení, které provedl hodnotitel nebo jiný zaměstnance, který žádosti hodnotil a své závěry předkládá příkazci operace k dalšímu postupu. Příkazce operace se v tomto případě nezbavuje odpovědnosti za provedení řídicí kontroly.

Kontrolní skupina konstatuje, že příkazce operace nedostatečně prověřil doložení připravované operace věcně správnými a úplnými podklady a tedy nezjistil popsané rozdílné hodnocení žádostí o poskytnutí dotace, čímž nebyla naplněna povinnost § 26 zákona č. 320/2001 Sb. ve spojení s § 13 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 416/2004 Sb.

2.2 Nevyhovění žádosti

V § 10a odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb. je uvedeno *„Nevyhoví-li poskytovatel žádosti, sdělí bez zbytečného odkladu žadateli, že jeho žádosti nebylo vyhověno a důvod nevyhovění žádosti.“*.

V rámci přezkoumání hospodaření se kontrolní skupina zabývala mimo jiné tím, zda Krajem uváděné odůvodnění nevyhovění žádosti o poskytnutí dotace je souladné s judikaturou a příslušným stanoviskem Ministerstva financí.

a) Dotační program „Program obnovy venkova Jihočeského kraje v roce 2024“

Třífázový proces hodnocení je popsán pod bodem 2.4.2. Pravidel dotačního programu „Program obnovy venkova Jihočeského kraje v roce 2024“ schválených usnesením Rady Jihočeského kraje č. 1382/2023/RK-80 ze dne 30. 11. 2023 (dále také „Pravidla POV 2024“). Začíná po podání elektronické žádosti a končí rozhodnutím Zastupitelstva JčK o schválení/neschválení poskytnutí dotace v konkrétní výši a schválení uzavření smlouvy o poskytnutí dotace.
Po kontrole správcem programu (stanovený odbor KÚ Jihočeského kraje) jsou žádosti hodnoceny „*Krajskou výběrovou komisí Programu obnovy venkova Jihočeského kraje*“ (dále také „KVK“). Kritéria pro hodnocení stanoví bod 2.4.3. Pravidel POV 2024, kde je zároveň uvedeno, že **KVK je *„oprávněna zpřesnit kritéria, sloužící k sestavení pořadí žádostí o poskytnutí dotací,*** *v závislosti na výši schválených prostředků v rozpočtu kraje, na celkovém objemu žádostí, počtu žadatelů a navrhnout výši dotace u jednotlivých žádostí dle těchto zpřesněných kritérií.*“.

Dle Pravidel POV 2024 jsou žádosti hodnoceny podle pěti hlavních kritérií, která jsou bodována dle škály stanovené v „Tabulce kritérií hodnocení“ (bod 2.4.3. Pravidel POV 2024). Maximální dosažitelný počet bodů je 120. **Nejvýznamnější podíl na celkovém hodnocení má součtové kritérium *„Význam, cíl a účel akce, připravenost a kvalita akce odvozená ze žádosti*“, za něž lze udělit až 65 bodů.** Toto kritérium se rozpadá do pěti samostatně bodovaných oblastí, z nichž nejvýznamnější je *„cíl a účel akce, kvalita akce (míra využití občany, potřebnost)*“ (dále také „kritérium č. 3“) s maximem 30 bodů a *„kvalita a úplnost popisu akce, cíle akce a odůvodnění žádosti, úplnost popisu v případě etapizace akce a úplnost popisu akce rozdělené na dílčí projekty, správnost stanovení uznatelných výdajů*“ (dále také „kritérium č. 5“) s maximem 17 bodů. Při zohlednění tohoto rozpadu je kritérií celkem devět.

V rámci dotačního programu „Program obnovy venkova Jihočeského kraje v roce 2024“ (dále také „POV 2024“) Jihočeský kraj jakožto poskytovatel některým žádostem o dotaci nevyhověl. Ke sdělení důvodu využívá Kraj svůj webový portál[13], kde je informace shrnuta v přehledové tabulce. Pro POV 2024 jde o tabulku „Došlé a podpořené žádosti_POV_2024.pdf“ (dále také „přehledová tabulka“). **Tento postup je stanoven Pravidly** POV 2024, kde se uvádí, že *„Žadatelé budou informováni o rozhodnutí Zastupitelstva Jihočeského kraje ve věci přidělení/nepřidělení dotace na webových stránkách Jihočeského kraje ZDE v přehledových tabulkách včetně zdůvodnění neschválení žádosti.“.*

V přehledové tabulce „Došlé a podpořené žádosti_POV_2024.pdf“, v části nazvané „HODNOCENÉ ŽÁDOSTI“, je u nepodpořených projektů uvedeno „*neposkytnutí dotace*“ a ve sloupci Poznámka je odkaz na jednotné zdůvodnění ve znění: „*Po zohlednění všech kritérií hodnocení, nedosáhl projekt v porovnání s ostatními dostatečné kvality pro přidělení dotace prostředků Jihočeského kraje“*, a to u 27 žadatelů.

Přehledová tabulka dále obsahuje část „FORMÁLNĚ A VĚCNĚ NESPRÁVNÉ ŽÁDOSTI“, v níž je odůvodnění neposkytnutí dotace uvedeno u každého žadatele individuálně s ohledem na jeho specifika – buď šlo o obec s počtem obyvatel nad 1000, která je v rámci Pravidel

[13] Odkaz: https://www.kraj-jihocesky.cz/cs/ku_dotace/schvalene.

POV 2024 neoprávněným žadatelem (dvě obce), nebo bylo žádáno o dotaci na konkrétně uvedenou nepodporovanou aktivitu dle Pravidel POV 2024 (sedm obcí). Samostatně jsou uvedeny také stornované žádosti, od nichž žadatelé ustoupili.

V přehledové tabulce není uvedeno, kolik jednotliví žadatelé získali bodů. Proto kontrolní skupina si vyžádala od Jihočeského kraje informaci o bodovém zisku jednotlivých žadatelů dle Pravidel POV 2024 (žádost č. 7). Obdržená „Tabulka bodování_POV2024.xlsx" (dále také „tabulka bodování") obsahuje bodové hodnocení 256 žádostí dle devíti kritérií stanovených v Pravidlech POV 2024, a to včetně žádostí posléze nepodpořených. Jednotliví žadatelé (podpoření i nepodpoření) získali v rozpětí od 45 do 94 bodů ze 120 možných. Průměrný počet bodů byl 64. Z obdržené tabulky bodování vyplynulo, že **u nepodpořených žádostí se celkové bodové hodnocení pohybovalo mezi 47 – 72 bod**y, z toho u kritéria č. 3 v rozpětí 0 až 25 bodů z 30 možných a u kritéria č. 5 v rozpětí 12 až 17 bodů ze 17 možných. **U podpořených žádostí se celkové bodové hodnocení pohybovalo mezi 45 – 94 body**, z toho u kritéria č. 3 v rozpětí 0 až 30 bodů z 30 možných a u kritéria č. 5 v rozpětí 7 až 17 bodů ze 17 možných. Průměrný počet bodů byl u podpořených žádostí 65. Bližší informace jsou uvedeny v tabulce č. 1 v příloze C Návrhu Zprávy, která shrnuje bodové hodnocení nepodpořených žádostí v programu POV 2024.

Z předložené tabulky bodování nebylo možno jednoznačně dovodit, proč nebyly žádosti 27 obcí navrženy k poskytnutí dotace. Obec[14] sice nezískala v kritériu č. 3 žádný bod (0), ale stejná situace nastala i mezi podpořenými žádostmi o dotaci (obec[15]). Kontrolní skupina si proto informaci o důvodu neposkytnutí dotace uvedeným obcím od Jihočeského kraje vyžádala (žádost č. 8).

Jihočeský kraj ve svém vyjádření k žádosti č. 8 kontrolní skupiny uvedl: *„Žádosti obcí … nebyly navrženy k poskytnutí dotace. **Výběrová komise vzhledem k převisu požadovaných prostředků nad alokací programu zpřesnila kritéria** (pravidla POV_2024 str. 13) a navrhla krátit požadované prostředky v závislosti na bodovém hodnocení jednotlivých projektů. Stanovení částky bylo následující: **částka ve sloupci s názvem Požadované prostředky v Kč se násobí procentem dotace (vyděleným stem) stanoveným dle rozmezí bodů.** Procento dotace dle bodů je uvedeno na listu 2 v dodaném souboru Tabulka bodování POV2024**. Uvedené žádosti tedy komise navrhla nepodpořit, jelikož po propočtu částky navrhované dotace nebylo dosaženo minimální výše dotace dle pravidel, tj. 100 000 Kč.** U žádostí, které nebyly navrženy k podpoře, byl uveden pro přehlednost jen textový popis. ...".*

Kontrolní skupina konstatuje, že odůvodnění neposkytnutí dotace, jak je uvedeno v přehledové tabulce na webu Jihočeského kraje (tedy, že „*Po zohlednění všech kritérií hodnocení, nedosáhl projekt v porovnání s ostatními dostatečné kvality pro přidělení dotace z prostředků Jihočeského kraje*") **neodpovídá** skutečnosti, jak ji Jihočeský kraj popsal ve svém vyjádření k žádosti č. 8, tedy že „***Výběrová komise vzhledem k převisu požadovaných prostředků nad alokací programu zpřesnila kritéria … po propočtu částky navrhované dotace nebylo dosaženo minimální výše dotace dle pravidel, tj. 100 000 Kč".***

[14] Obec označená pod pořadovým číslem 1 v příloze C Návrhu Zprávy.
[15] Obec označená pod pořadovým číslem 16 v příloze C Návrhu Zprávy.

Aplikací popsaného způsobu zpřesnění kritérií došlo k situacím, kdy lépe hodnocené žádosti byly vyřazeny a místo nich byly podpořeny hůře bodově hodnocené žádosti. Tato skutečnost je ilustrována tabulkou č. 2.

Tabulka č. 2 - Přehled podpořených a nepodpořených žádostí v oblasti autobusových zastávek / čekáren v programu POV 2024

Poř. č.	Žadatel	Název projektu (zkrácený)	Dotace - peněžní prostředky v Kč		Kritérium (přidělené body)		Body - celkem
			Požadované	Navrhované	č. 3.	č. 5.	
279	A	Oprava a obnova autobusové zastávky	150 000,00	108 000,00	15	15	60
164	B	Přístřešek autobusové zastávky	130 000,00	neposkytnutí dotace	15	17	61
101	C	Autobusové zastávky	246 000,00	177 000,00	15	17	67
77	D	Oprava stávající autobusové čekárny	179 200,00	161 000,00	15	17	70
155	E	Čekárna autobusové zastávky	100 000,00	neposkytnutí dotace	15	17	70
45	F	Autobusová zastávka	102 000,00	neposkytnutí dotace	15	17	71

Zdroj: vlastní zpracování na základě *Tabulky bodování_POV2024.xlsx* obdržené na žádost č. 7.
Poznámka: kritérium 3 - cíl a účel akce, kvalita akce (míra využití občany, potřebnost) – max. 30 bodů; kritérium 5 - kvalita a úplnost popisu akce, cíle akce a odůvodnění žádosti, úplnost popisu v případě etapizace akce a úplnost popisu akce rozdělené na dílčí projekty, správnost stanovení uznatelných výdajů – max. 17 bodů.

Dále například nebyla podpořena žádost obce[16] na obnovu veřejného osvětlení, na niž obec žádala dotaci ve výši 125 494,00 Kč a získala v kritériu č. 3 (cíl a účel akce, kvalita akce) druhý nejvyšší počet bodů, a to 25 z 30 možných. Více než 25 bodů získala pouze jediná obec na projekt „Rekonstrukce veřejného osvětlení v obci …".

Jihočeský kraj má v Pravidlech dotačního programu Program obnovy venkova Jihočeského kraje v roce 2024 nastaven systém hodnocení žádostí, ale do výsledného zdůvodnění o nevyhovění některým žádostem o dotaci, jej dostatečně nepromítl.

b) Dotační program „Podpora oprav a rekonstrukcí místních komunikací"

V rámci dotačního programu „Podpora oprav a rekonstrukcí místních komunikací" Jihočeský kraj jakožto poskytovatel některým žádostem o dotaci nevyhověl, respektive je příslušný orgán kraje neschválil (viz usnesení Zastupitelstva JčK č. 135/2024/ZK-33 ze dne 25. 4. 2024).

Ke sdělení o schválení/neschválení poskytnutí dotace a ke sdělení důvodu neschválení, využívá kraj své internetové stránky.[17] Zde Jihočeský kraj uveřejnil mimo jiné přehledovou tabulku (dle metadat k uveřejnění tabulky došlo dne 25. 4. 2024) s názvem „www_1_komunikace NEINV_2024_výběr žádostí.pdf".

[16] Obec označená pod pořadovým číslem 18 v příloze C Návrhu Zprávy.
[17] Odkaz: https://www.kraj-jihocesky.cz/cs/ku_dotace/schvalene?rok=2024&op=Vyhledej#datum-zverejneni-1-12-2023-podpora-oprav-a-rekonstrukci-mistnich-komunikaci.

Tento postup sdělení o vyhovění/nevyhovění žádostí odpovídá bodu *4.3 Rozhodování o přidělení dotace* Pravidel dotačního programu Podpora oprav a rekonstrukcí místních komunikací (schválena usnesením Rady JčK č. 1389/2023/RK-80 ze dne 30. 11. 2023), ve kterém je kromě dalšího uvedeno *„Žadatelé budou informováni o rozhodnutí Zastupitelstva Jihočeského kraje ve věci přidělení/nepřidělení dotace na webových stránkách Jihočeského kraje … v přehledových tabulkách včetně zdůvodnění neschválení žádosti.“*.

Jihočeský kraj obdržené žádosti o poskytnutí dotace posuzoval podle konkrétních kritérií specifikovaných v bodu *4.2 Kritéria pro hodnocení* Pravidel dotačního programu.

U neschválených žádostí o poskytnutí dotace je ve výše specifikované tabulce zpracované Jihočeským krajem uveden odkaz na větu ve znění *„Po zohlednění všech kritérií hodnocení nedosáhl projekt v porovnání s ostatními dostatečné kvality pro přidělení dotace z prostředků Jihočeského kraje.“*. V tomto smyslu se jednalo o 22 žadatelů. K tomuto je nezbytné doplnit, že žadatelům s bodovým hodnocením 52 a vyšším byla dotace poskytnuta (u žadatelů s 51 body Kraj aplikoval, jako další kritérium hodnotu tzv. indikátoru dotačního programu upraveného v bodu 1.6 Pravidel dotačního programu, konkrétně seřadil projekty sestupně podle předpokládané délky místní komunikace).

Povahou a náležitostmi sdělení poskytovatele o nevyhovění žádosti o dotaci se zabývalo Ministerstvo financí ve svém stanovisku uveřejněném ve Zprávách Ministerstva financí České republiky pro finanční orgány obcí a krajů, ročník 2015, číslo 3. V tomto stanovisku je k předmětné problematice mj. konstatováno: *„Podle § 10a odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb. nevyhoví-li poskytovatel žádosti, sdělí bez zbytečného odkladu žadateli, že jeho žádosti nebylo vyhověno a důvod nevyhovění žádosti. Zákon tedy předpokládá individuální vyrozumění žadatele o nevyhovění žádosti o poskytnutí dotace, tedy de facto informování o obsahu rozhodnutí zastupitelstva (nebo jiného obecního orgánu) o tom, že poskytnutí dotace nebylo schváleno. Požadavkem zákona je, aby žadateli byly současně sděleny důvody neposkytnutí dotace. Tyto důvody mohou především vyplývat (mohou být uvedeny) přímo v usnesení zastupitelstva či rady (to je svým rozhodnutím výslovně potvrzuje). Mohou však vyplývat i z jiných dokumentů, např. z předkládací zprávy pro zastupitelstvo, z obsahu hodnotící zprávy výběrové komise apod.; v takovém případě tyto důvody zastupitelstvo nebo rada implicitně akceptují tím, že přijmou usnesení o neposkytnutí dotace.* ***Důvod může spočívat i jen v tom, že zastupitelstvo ani rada nadpoloviční většinou poskytnutí dotace neschválily*** *(buď přijaly výslovně usnesení o neposkytnutí dotace, nebo pouze neschválily navržené usnesení o jejím poskytnutí, ve svém důsledku však jde o situaci identickou).“*.

Citovaná část stanoviska byla překonána rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 51 A 7/2016-52 ze dne 4. května 2017, ve kterém je ve vztahu k řešené problematice mj. popsáno: *„… zákon o rozpočtových pravidlech jako požadavek na toto sdělení stanoví uvedení důvodu neposkytnutí dotace.* ***Takový důvod či důvody proto musí být uvedeny v takovém rozsahu, aby podávaly konkrétní podklad postupu … při neschválení dotace****. Mělo by být vysvětleno, jak o žádosti o dotaci bylo uváženo, zda jí nebylo vyhověno z důvodů formálních či věcných, jaká kritéria byla brána v úvahu při hodnocení žádosti … a jaká kritéria příp. nebyla naplněna.* ***Jedině takové odůvodnění podá záruku pro to, aby byla vyloučena libovůle při rozhodování o poskytování dotací. Jedině takové odůvodnění pak bude soudem***

přezkoumatelné. Krajský soud doplňuje … je nutné trvat na tom, aby důvody neposkytnutí dotace byly žadateli dostatečně konkrétně a srozumitelně sděleny a aby byly opřeny o hodnotící kritéria.". Otázkou odůvodnění neposkytnutí dotace se podobně zabýval Městský soud v Praze (rozsudek č. j. 10 A 52/2019-70 ze dne 26. 8. 2020).

Na judikát č. j. 51 A 7/2016-52 následně upozornily i Zprávy Ministerstva financí České republiky pro finanční orgány obcí a krajů, ročník 2017, číslo 4.

Jako důvod neposkytnutí dotace v rámci dotačního programu „*Program obnovy venkova Jihočeského kraje v roce 2024*" 27 žadatelům (obcím) bylo uvedeno, že „p*o zohlednění všech kritérií hodnocení, nedosáhl projekt v porovnání s ostatními dostatečné kvality pro přidělení dotace z prostředků Jihočeského kraje*". Kontrolní skupina konstatuje, že nebyla naplněna povinnost upravená § 10a odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., neboť zároveň nedošlo k vysvětlení, jak o žádosti o dotaci bylo uváženo a jaká kritéria nebyla naplněna.

V rámci dotačního programu „*Podpora oprav a rekonstrukcí místních komunikací*" kontrolní skupina konstatuje též nenaplnění povinnosti podle § 10a odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., neboť odůvodnění neschválených žádostí o poskytnutí dotace je nedostatečné a současně v konkrétních případech neodpovídá skutečnosti. Nedostatečnost odůvodnění spočívá v absenci vysvětlení, jak o žádosti o dotaci bylo uváženo a jaká hodnoticí kritéria nebyla naplněna. Hledisko nesouladu se skutečností bylo naplněno ve vztahu k žadatelům – obcím (blíže text v kapitole 2.1 Hodnocení).

3. Veřejné zakázky – předpokládaná hodnota

Při přezkoumání hospodaření se kontrolní skupina zabývala tím, jakým způsobem Kraj stanovil předpokládanou hodnotu u objednávek / smluv, které Jihočeský kraj uzavřel dle dat uveřejněných v registru smluv pravidelně v souvislosti s předměty zejména dle § 2 odst. 1 písm. a) a § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb. **Kontrolní skupina identifikovala nedostatky ve smyslu § 10 odst. 3 písm. c) bodu 4. zákona č. 420/2004 Sb. spočívající v nedodržení § 2 odst. 3 ve spojení s § 19 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb. a nedodržení § 26 zákona č. 320/2001 Sb. ve spojení s § 13 odst. 2 písm. b) bodu 3. vyhlášky č. 416/2004 Sb.**

V § 2 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb. je mj. uvedeno:
„Zadavatel je povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, není-li dále stanoveno jinak. …".

V § 19 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb. je mj. uvedeno:
„Předpokládaná hodnota veřejné zakázky, jejímž předmětem jsou pravidelně pořizované nebo trvající dodávky nebo služby, se stanoví jako
a) skutečná cena uhrazená zadavatelem za dodávky nebo služby stejného druhu během předcházejících 12 měsíců nebo předchozího účetního období, které je delší než 12 měsíců, upravená o změny v množství nebo cenách, které lze očekávat během následujících 12 měsíců, …".

V § 26 zákona č. 320/2001 Sb. je mj. uvedeno:
„(1) Uvnitř orgánu veřejné správy zajišťují předběžnou kontrolu plánovaných a připravovaných operací
a) vedoucí tohoto orgánu nebo vedoucí zaměstnanci jím pověření k nakládání s veřejnými prostředky orgánu veřejné správy jako příkazci operací,
…
(4) Pro zaměření předběžné kontroly se použije obdobně ustanovení § 11 odst. 1 a pro její výkon se uplatní zejména kontrolní postupy podle § 6 odst. 2 písm. a).“.

V § 13 vyhlášky č. 416/2004 Sb. je mj. uvedeno:
„(1) Předběžnou kontrolu při řízení veřejných výdajů před vznikem závazku orgánu veřejné správy zajistí ve své působnosti příkazce operace …
(2) Schvalovacím postupem příkazce operace se prověří
…
b) správnost operace [§ 2 písm. l) zákona] zejména ve vztahu k dodržení
1. *právních předpisů …*
2. *kritérií stanovených pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy,*
3. *postupu a podmínek stanovených pro zadávání veřejných zakázek,*

…“.

K problematice provádění řídicí kontroly byl zpracován metodický pokyn Řídicí kontrola – praktická příručka.[18] V tomto dokumentu je mj. popsáno, že *„Shledá-li příkazce operace nedostatky, vrátí připravené podklady zaměstnancům, kteří operaci připravovali s návrhem k odstranění nedostatků nebo dalšího postupu, případně rozhodne, že připravovaná operace nebude realizována.“*.

Základním pravidlem realizace veřejných zakázek je jejich zadávání v některém z vymezených druhů zadávacího řízení, pokud zákon č. 134/2016 Sb. nestanoví jinak (například v souvislosti s uplatněním výjimek nebo jedná-li se o veřejné zakázky malého rozsahu). Pro určení, zda zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, je zcela klíčový institut tzv. předpokládané hodnoty veřejné zakázky. Tento institut je upraven v § 16 výše uvedeného právního předpisu.

Zadavatel je povinen stanovit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky, přičemž touto hodnotou je zadavatelem předpokládaná výše úplaty za plnění veřejné zakázky vyjádřená v penězích (§ 16 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb.).

Z kontrolovaného vzorku objednávek / smluv, jejichž předmětem bylo pořízení geometrických plánů a dalších geodetických služeb, specifikovaného v tabulce č. 1 přílohy D Návrhu Zprávy vyplynulo, že v prvním pololetí roku 2024 Kraj zadal veřejné zakázky malého rozsahu na tento druh plnění minimálně ve výši 3 241 500 Kč bez DPH. Ve většině případů byli dodavatelé Krajem vybráni přímo, a to dle postupu upraveného směrnicí Rady JčK č. SM/18/RK (dále také „směrnice č. SM/18/RK“) pro veřejné zakázky malého rozsahu v kategorii 1. Tento postup je Krajem užíván pro veřejné zakázky malého rozsahu s předpokládanou hodnotou do 100 tis. Kč bez DPH. Směrnice č. SM/18/RK upravuje postup pro stanovení předpokládané hodnoty pro

[18] Jedná se o metodický pokyn zpracovaný odborem Centrální harmonizační jednotka Ministerstva financí, a to ve verzi vydané dne 15. 2. 2021.

veřejné zakázky pravidelné povahy obecně. Jiný interní předpis Kraje tuto problematiku neupravuje.[19]

Z údajů uveřejněných v registru smluv kontrolní skupina zjistila, že Kraj uzavírá smluvní vztahy, jejichž předmětem jsou geodetické služby, **pravidelně**, viz objednávky / smlouvy specifikované v tabulce č. 1 v příloze D Návrhu Zprávy. Skutečnost, že tyto konkrétní geodetické služby souvisí s odlišnými nemovitostmi, není rozhodná. V tomto případě postačuje, že se jedná o plnění stejného druhu (tj. není relevantní, k jaké nemovitosti je nezbytné geodetické služby realizovat) vykonávané obdobným okruhem dodavatelů a Kraj, který je potřebuje k řádnému výkonu své činnosti, dokáže předvídat potřebu takovýchto služeb. Kontrolní skupina ve vztahu k poukazované pravidelnosti upozorňuje též na poznatek, že pravidelnost pořizování geometrických plánů vyplývá rovněž ze schváleného rozpočtu Kraje na roky 2020, 2021, 2022 a 2023.

Na základě této skutečnosti a z hlediska plnění stejného druhu kontrolní skupina provedla orientační výpočet předpokládané hodnoty ve smyslu § 19 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb. Při tomto výpočtu vycházela také z údajů podkladové dokumentace obdržené pro výkon přezkoumání Jihočeského kraje za rok 2023. Částky uvedené v tabulce č. 2 v příloze D Návrhu Zprávy představují výslednou předpokládanou hodnotu každé jednotlivé veřejné zakázky č. 1 – 80.

Z provedeného výpočtu předpokládané hodnoty v tabulce č. 2 příloze D Návrhu Zprávy plyne, že dle jednotlivých pravidelně pořizovaných plnění byla jejich celková hodnota za realizaci geometrických plánů a dalších geodetických služeb ve výši 6 667 410,40 Kč bez DPH. Po překročení částky 2 mil. Kč bez DPH uhrazené za předcházejících 12 měsíců Kraj neměl při zadávání těchto veřejných zakázek postupovat mimo zadávací řízení, neboť se jednalo o podlimitní veřejnou zakázku pravidelné povahy [§ 19 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb.]. K překročení finančního limitu 2 mil. Kč došlo před uzavřením objednávky / smlouvy s pořadovým číslem 43 (objednávka / smlouva s evidenčním číslem 1001174/2023 ze dne 19. 12. 2023), neboť před jejím uzavřením Kraj uhradil za dané služby částku 2 487 000 Kč bez DPH. Všechny následující veřejné zakázky byl Kraj povinen zadat v zadávacím řízení.

Kontrolní skupina se dále ve spojení s výše popsanými skutečnostmi zabývala tím, zda Kraj dodržel postup upravený § 13 odst. 2 písm. b) bodu 3. vyhlášky č. 416/2004 Sb., tj. že schvalovacím postupem příkazce operace byla prověřena správnost operace mimo jiné ve vztahu k dodržení postupu a podmínek stanovených pro zadávání veřejných zakázek.

Kontrolní skupině byl na žádost č. 2 ze dne 7. 8. 2024 ke každé objednávce / smlouvě ze vzorku předložen kromě dalšího Záznam o provedení předběžné kontroly k realizaci veřejného výdaje před vznikem závazku (dále také „Záznam o provedení řídicí kontroly před vznikem závazku“). V jednotlivých Záznamech o provedení řídicí kontroly před vznikem závazku je mimo jiné uvedeno *„Příkazce operace … potvrzuje oprávněnost, nezbytnost a správnost připravované operace (včetně správnosti a úplnosti podkladů a souladu s právními předpisy).“*. Kraj doložil potvrzení o provedení předběžné kontroly při řízení veřejných výdajů před vznikem závazku

[19] Kontrolní skupina na internetových stránkách Jihočeského kraje zjistila, že Jihočeský kraj provedl aktualizaci směrnice č. SM/18/RK, účinnou od 15. 11. 2024, dle které je pro veřejné zakázky v kategorii 1. stanovena předpokládaná hodnota do 400 tis. Kč bez DPH.

orgánu veřejné správy, a to v celkové hodnotě 3 659 295 Kč s DPH. Podkladová dokumentace, na základě které byla tato předběžná kontrola provedena, nebyla předložena.

V čl. 2 odst. 2 směrnice č. SM/18/RK je k jednotné evidenci veřejných zakázek ve finančním objemu nad 100 tis. Kč uvedeno „*Podrobnější úpravu jednotné evidence, zejména pravidla pro předávání údajů do této evidence, může stanovit ředitel krajského úřadu metodickým pokynem.*“. Kraj ve vyjádření k žádosti č. 4 ze dne 30. 9. 2024 uvedl, že problematika pravidelných nebo opakujících se dodávek nebo služeb není upravena jiným předpisem, než směrnicí č. SM/18/RK. Ve vyjádření k téže žádosti je dále uvedeno *„Režim zadání veřejné zakázky je určován odpovědnou osobou při přípravě zadání veřejné zakázky, přičemž odpovědná osoba si v rámci přípravy zadání veřejné zakázky obstará veškeré relevantní podklady pro určení správného režimu veřejné zakázky.“*.

Kontrolní skupina identifikovala nenaplnění § 2 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb. tím, že při stanovení předpokládané hodnoty pravidelně pořizovaných geometrických plánů a dalších geodetických služeb nebylo postupováno podle § 19 odst. 1 písm. a) téhož právního předpisu, neboť vymezené veřejné zakázky (evidenční číslo 1001174/2023 a následující) specifikované v tabulce č. 2 byly zadány bez provedení zadávacího řízení, ačkoliv zadávací řízení mělo být realizováno, neboť se dle jejich předpokládané hodnoty jednalo o podlimitní veřejnou zakázku pravidelné povahy. Nerealizováním zadávacího řízení mohl být ovlivněn výběr dodavatele.

Kontrolní skupina konstatuje, že nebyla rovněž splněna povinnost upravená § 26 zákona č. 320/2001 Sb. ve spojení s § 13 odst. 2 písm. b) bodu 3. vyhlášky č. 416/2004 Sb. řádného provedení předběžné řídicí kontroly, neboť příkazce operace schvalovacím postupem neprověřil správnost operace ve vztahu k dodržení postupu a podmínek stanovených pro zadávání veřejných zakázek, tedy stanovení předpokládané hodnoty postupem podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb.

Závěr

Na základě výsledků přezkoumání hospodaření kraje za rok 2024, vykonaného ve smyslu zákona č. 420/2004 Sb., lze konstatovat, že byly zjištěny:

- **chyby a nedostatky ve smyslu ustanovení § 10 odst. 3 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb.** spočívající v nedodržení interního řídicího aktu:
  - Pravidel dotačního programu schválených Radou Jihočeského kraje usnesením č. 1389/2023/RK-80 ze dne 30. 11. 2023 tím, že mj. u čtyř žadatelů, kteří splnili podmínku dle bodu *4.2 Kritéria pro hodnocení* ve spojení s bodem 2. tohoto interního řídicího aktu, nebyl hodnoticí komisí přidělen příslušný počet bodů, čímž bylo ovlivněno celkové bodové hodnocení, respektive ovlivněn okruh úspěšných žadatelů o dotaci [zjištění popsané v kapitole 2.1];
  - Rozhodnutí ředitele Krajského úřadu Jihočeského kraje č. RŘ/75/REDI k oběhu účetních dokladů tím, že *Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce*, analytický účet 9660316, neodpovídaly

hodnotě podmíněných závazků vyplývajících ze smlouvy o výpůjčce nemovitých věcí [zjištění popsané v kapitole 1.];

- Plánu inventur stanoveného přílohou č. 2 Rozhodnutí ředitele Krajského úřadu Jihočeského kraje č. RŘ/28/REDI tím, že inventura movitého majetku vypůjčeného od státu nebyla provedena inventarizační komisí Kraje fyzicky na místě pomocí čtečky [zjištění popsané v kapitole 1.];

- **nedostatky ve smyslu ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) zákona** č**. 420/2004 Sb.** spočívající v porušení povinností územního celku stanovených zvláštními právními předpisy:
  - opatření k nedostatkům vzešlým z vykonaného auditu účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2022 a 2023 nebyla přijata Radou Jihočeského kraje, a tím nebyla naplněna povinnost dle § 59 odst. 1 písm. l) zákona č. 129/2000 Sb. [zjištění popsané v kapitole 1.];
  - nedošlo k rozhodnutí příslušného orgánu Kraje, jak má být naloženo s bezdůvodným obohacením ve smyslu § 17 odst. 6 zákona č. 129/2000 Sb. ve spojení s § 36 písm. d) zákona č. 129/2000 Sb. (vyhrazené rozhodování zastupitelstvu v případech, kdy se jedná o částku převyšující 1 mil. Kč) nebo § 59 odst. 2 písm. b) zákona č. 129/2000 Sb. (vyhrazené rozhodování radě v případech, kdy se jedná o částku nepřevyšující 1 mil. Kč), a jeho řádného odůvodnění dle § 17 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb. [zjištění popsané v kapitole 1.];
  - některé činnosti prováděné při inventarizaci byly zajišťovány prostřednictvím jiných osob, avšak plán inventur neobsahoval „popis zajištění koordinace mezi vybranou účetní jednotkou a jinou osobou", tím nebylo postupováno dle § 5 odst. 5 vyhlášky č. 270/2010 Sb. [zjištění popsané v kapitole 1.];
  - příkazce operace schvalovacím postupem při prověřování doložení připravované operace věcně správnými a úplnými podklady nezjistil rozdílné hodnocení, a tím nebyla naplněna povinnost upravená § 26 zákona č. 320/2001 Sb. ve spojení s § 13 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 416/2004 Sb. [zjištění popsané v kapitole 2.1];
  - nedošlo k vysvětlení, jak o žádosti o dotaci bylo uváženo a jaká kritéria nebyla naplněna, čímž nebyla naplněna povinnost dle § 10a odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb. [zjištění popsané v kapitole 2.2];
  - při stanovení předpokládané hodnoty pravidelně pořizovaných služeb nebyl naplněn § 2 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb. ve spojení s § 19 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., neboť vymezené veřejné zakázky byly zadány bez provedení zadávacího řízení, ačkoliv mělo být realizováno, neboť se dle jejich předpokládané hodnoty jednalo o podlimitní veřejnou zakázku pravidelné povahy, přičemž tím mohl být ovlivněn výběr dodavatele [zjištění popsané v kapitole 3.];
  - nesprávné stanovení předpokládané hodnoty nebylo zjištěno schvalovacím postupem při předběžné kontrole řízení veřejných výdajů před vznikem závazku (u objednávek / smluv vybraných do vzorku k výkonu PH), a tím nedošlo ke splnění povinnosti upravené § 26 zákona č. 320/2001 Sb. ve spojení s § 13 odst. 2 písm. b) bodu 3. vyhlášky č. 416/2004 Sb. [zjištění popsané v kapitole 3.].

Rizika, která mohou mít negativní dopad na hospodaření územního celku v budoucnosti ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. a) zákona č. 420/2004 Sb.

Při přezkoumání hospodaření bylo zjištěno riziko ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. a) zákona č. 420/2004 Sb.

Na základě zjištěné skutečnosti popsané v bodu 3. tohoto Návrhu Zprávy kontrolní skupina uvádí, že zákonem č. 69/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, s účinností od 3. 4. 2025 došlo k navýšení finančního limitu pro veřejné zakázky malého rozsahu na dodávky nebo služby z 2 mil. Kč na 3 mil. Kč. I přesto, že by při výpočtu předpokládané hodnoty byla zohledněna změna finančního limitu ze 2 mil. Kč na 3 mil. Kč, by Kraj byl povinen zadat veřejné zakázky v zadávacím řízení, neboť hodnota objednávek pouze za první pololetí roku 2024 převyšovala limit 3 mil. Kč bez DPH.

Rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 7. 6. 2024 č. j. ÚOHS-22907/2024/163 dokládá, že pokud není možné aplikovat § 19 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb., je nutné stanovit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky postupem podle § 19 odst. 1 téhož zákona. Při výpočtu předpokládané hodnoty je nezbytné zohlednit hodnoty skutečných cen uhrazených za předcházející dodávky či služby stejné druhu. Je-li na základě takto provedeného výpočtu překročen limit 2 mil. Kč bez DPH [podle § 27 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb.], je povinností zadavatele postupovat podle § 2 odst. 3 téhož zákona, tj. zakázku zadat v zadávacím řízení podle § 3 výše uvedeného právního předpisu nebo postupovat jiným tímto zákonem umožňujícím postupem (viz například rozhodnutí ÚOHS č. j. ÚOHS-12634/2024/500, potvrzené rozhodnutím předsedy ÚOHS).

Kontrolní skupina k tomu doplňuje, že problematika pravidelných nebo opakujících se dodávek nebo služeb není dostatečně zpracována interním řídicím aktem a není zajištěno dostatečné sledování překročení příslušných limitů u pravidelně pořizovaných plnění stejného druhu. Tato skutečnost může vést k porušování zákonných povinnosti i u jiných druhů plnění. Proto kontrolní skupina doporučuje Kraji zavedení nástroje, kterým tato situace bude řešena a bude se tak předcházet případnému pochybení v budoucnosti.

Ukazatele ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb. za rok 2024

Podíl pohledávek a závazků na rozpočtu Kraje a podíl zastaveného majetku na celkovém majetku Kraje

a) podíl pohledávek na rozpočtu Kraje	23,51 %
b) podíl závazků na rozpočtu Kraje	22,14 %
c) podíl zastaveného majetku na celkovém majetku	0,00 %

Ukazatel ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb. za rok 2024

Dluh Kraje nepřekročil 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

Poučení

Územní celek, u něhož se přezkoumání hospodaření koná, má právo kontrolorovi pověřenému řízením přezkoumání doručit, nejlépe prostřednictvím datové schránky Ministerstva financí, písemné stanovisko k Návrhu Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření, a to do 15 dnů ode dne doručení tohoto Návrhu Zprávy. V rámci stanoviska mohou být podány námitky proti kontrolním zjištěním, uvedeným v Návrhu Zprávy. Z námitek musí být zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, a musí obsahovat odůvodnění nesouhlasu s tímto kontrolním zjištěním. Územní celek má právo požadovat přiložení stanoviska ke Zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření.

Praha 5. 5. 2025

Podpisy kontrolorů:

Ing. Jana Nápravníková
kontrolor pověřený řízením přezkoumání

Digitálně podepsáno 05. 05. 2025 16:10:55
Ing. Jana Nápravníková, Česká republika - Ministerstvo financí

JUDr. Jiří Burďuch

JUDr. Jiří Burďuch
Digitálně podepsal JUDr. Jiří Burďuch
DN: cn=JUDr. Jiří Burďuch, c=CZ, o=Česká republika - Ministerstvo financí, ou=Ministerstvo financí, ou=14782, givenName=Jiří, sn=Burďuch, serialNumber=ICA - 10698924
Datum: 2025.05.05 16:25:29 +02'00'

Ing. Eva Dohnalová

Ing. Eva Dohnalová
Digitálně podepsal Ing. Eva Dohnalová
Datum: 2025.05.05 16:29:55 +02'00'

Ing. Klára Kodýtková, MPA

Ing. Klára Kodýtková MPA
Digitálně podepsal Ing. Klára Kodýtková MPA
DN: cn=Ing. Klára Kodýtková MPA, c=CZ, o=Česká republika - Ministerstvo financí, ou=Ministerstvo financí, ou=16831, givenName=Klára, sn=Kodýtková, serialNumber=ICA - 10741848
Datum: 2025.05.05 16:30:53 +02'00'

Mgr. Radek Král

Mgr. Radek Král
Digitálně podepsal Mgr. Radek Král
DN: cn=Mgr. Radek Král, c=CZ, o=Česká republika - Ministerstvo financí, ou=Ministerstvo financí, ou=15856, givenName=Radek, sn=Král, serialNumber=ICA - 10609891
Datum: 2025.05.05 16:13:40 +02'00'

Přílohy

A – Seznam všech dokladů a jiných materiálů využitých při přezkoumání hospodaření Jihočeského kraje za rok 2024;
B – Seznam základních právních předpisů, jejichž dodržování bylo při přezkoumání hospodaření ověřováno;
C – Nepodpořené žádosti z dotačního programu Podpora obnovy venkova Jihočeského kraje v roce 2024;
D – Předpokládaná hodnota – skutečná cena uhrazená za předchozích 12 měsíců.